

Сулайбан авараглис а^нкълова

Bible Portions in Bezhta

© Institute for Bible
Translation, Moscow
(Институт перевода
Библии)

This Bible is copyrighted by Institute for Bible Translation, Moscow (ibtrussia.org) and is provided with permission at the cost of printing by the Digital Bible Society (dbs.org). This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Non-commercial-No Derivatives license 4.0.

This Bible, and many others, are available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Байбикил

1 Давудила оџдис, Израиллиџ ханлџилаџ
зукџова Сулайбанис, а^нкџилабла џаџџбо гей
ваџаддџл.
2 Гџоддџл чџахна гей аџдамлџл а^нкџло мокџанна,
џџодорлџилаџна адло-тадбирлиџна гџоллџл
муџхо-маџханна,
а^нкџилабла џаџџлџш гџоллол маџџна бикџанна.
3 Ваџаддџл чџахна гей аџдамлџџ адло-тадбир
телилџанна,
кџаџџџџо гџаџкџабна, ритџухџабна, баџџадабна
гџоллола џаџџкџа џе^нџанна.
4 А^нкџло гаџчџл а^нкџло мокџанна,
оџлохџаллил илмо-лџайна бичџна михџанна.
5 Ваџаддџл џаџџбо аџ^ндалаџ џе^нџаџџа,
а^нкџиллис лџайна телилџас,
џџодораблис џџодорлџи-а^нкџиллиџи кџетџлџас.
6 Киџи-биџеллис маџџнана каламна бикџанна,
а^нкџилаблџла џаџџлџџ гаџџийо балџголџи
џикџанна
чџахна гей ваџаддџл а^нкџлова.

Абола малџилахџа энеџи ахџ!

7 Бетџерџан Аллаџлихџа гџичџейолџи – ваџгли
гей илмо-лџайлис бигџа.
А^нкџлована насигџатлана џаџџаџџа бџахџџа
аџдалла.

Кџоддџс а^нкџло-лџай

Мунаџлиџкџас инкар бџйолџи

8 Ми энеџи ахџ, дие оџџо, аџола малџилахџа,
џџос нисойона џџгџолакџа.
9 Дибџола кџаџмил кџиматаб матџайи^нџо џахџџа
гџули,
билџалџил кџетџо тетенана џахџџа гџули.
10 џе дие оџџо, мунаџ-гџаџкџлила агџолола
гџидедой кџисада,
э^нкџаџкџа муџгџалџ.
11 Гџолло дџухџа нисас:
«Тос илогџой, гџинона џохна гџо^нс пуланаб сукџо
икџал.
Аџџиб гаџчџо сукџо икџал гџаџџ џохаџ тос.
12 Боваханна бовахна ваџгаллиџа аџдамла иле,
џурџаџлиџой, кџаџџџџа мийаџлал,
шуналиџой кџаџџџа мизаџ мийахџолал.
13 Илол михџас батџ-батџаџб хаџина,
илосзу билџована бечџедабли давлалис џилџа
џоваџлал.
14 Мина илогџой кџаџџо џџула џаџџос,
оџколас кисана илос кџаџџос бахџџа!»

15 Вере, дие оџџо, ми гџоллола гџид э^нкџаџкџа,
гџоллола гџиддойс ми ата боха дибо хаџба.
16 Гџоллос хаџба кешлџилал чџанабаџџос,
гџе^н кџе мейал бохойбалџечџе гей гџоллџл.
17 Пайда гаџџа кџџи тџутџийас,
џоџбаџџала мигџнџнна џеганна.
18 Гџидесзу гџе^н кџе мейал гџоллџл гџинона џохна
бечџена гей,
гџидесзу руџгџ бугџолџас гей гџоллџл.
19 Гџаџрамаб давла батџийас гей ваџгаллиџо
гџино,
ваџгло давла кџџ михџџо сукџона угџолџа
гџолџџо.

А^нкџиллиџи аџдамџой џикџлашџш

Кџабул џоваџџеџа малџийа

20 А^нкџиллиџила кџатџлиџкџа аџџи богџџас гей,
будакџаллиџкџа гџоџџ џаџџона илџеш гџолџџо,
21 Хџуй-гџай тели гаџџийа миџаџ илџелаџас гей,
шаџарбала кавлидой џечџена,
а^нкџиллиџила ваџаддиџа џаџџбо нийасџџас гей:
22 «џа, кџоллџ аџдамла, нитокџалди мизол ваџгли
аџнтџи хира џахџџа?
џа, џаџгџ-ламус гаџчџа аџдаџмла, нитокџалди
миџе кеп џокџиш кџетџосинаблиџа лџо^нвабана?
џа, аџдалла, нитокџалди мизол илмо-лџай
џџодоло бегас?
23 Дие џаџџбо аџ^ндалаџна џе^нџаџџа, миџе
канџизи бџахџџа,
до мизокџа гџуал диџла џаџџиџ гаџџийосинаб џо,
дие џаџџбона џе^нџаџџал мизол.
24 До илџелџо – миџе энеџи бџахџџеш,
до кџо гџџџолло – лџона гџули џохеџш.
25 Миџе џовахеџш кџаџџџџа дие а^нкџлова,
дие малџийана мизола џаџџил оџвалеџш.
26 Ваџгалџџобза дона лџо^нвџл мизокџа балаџџ
мокџаџџо,
дона кеп џокџал мизокџа џукџо гџинџџи кџодо
џо^нкџаџџо.
27 Мизокџа гџасаџас гџолошиџи-бџоџоџ џукџо
гџинџџи кџодо џо^нкџаџџо,
џилџа џукџо залџоџоџ балаџџ кџодо мокџаџџо,
акџуба-кџарилџила билџабакџонна бовахџаџџо,
28 миџе дџхџа илџелабџл муџхобалџдана, до
энеџи џахџџаџас,
до џи^нзал муџхобалџдана, мизол до џи^нхџаџас,
29 илмо-лџайна мизол батџаџаџџ,
Бетџерџгаллиџкџа мокџоџас гџинџџина кџабул
боваџаџџ,
30 Дие а^нкџло-насигџатлана аџ^ндалаџ
џе^нџаџџаџаџџ,

дие малъна бохаъалъ.

³¹ Гьидела лъаькъейā ишлāла хоьхкъа гуцIойо чикейо пихъ йу^нхъча гьолло,
гьидела чикейā пикровā о^нхана йовацIилца гьолло,

³² къоллā аьдамлāла гьинодā гьоллōл бувагьоллъо,
аьдаллāслъийо пикро гаьччолъила гьоллōл пасад бовагьлъо.

³³ Амма дIхъа энекси ахъчас сукIо сагъ-саламатлъилаъ гьихлъас,
балагълихъа гьичIечIе гьули раьгъатлъилаъ ахъас».

КIетIā гьинода

2 Йе дие оьжо, дие йаьжбо аь^ндалаъ йе^нйагьда,
гьулāзу дие амро-насигъатлана ми диболā йаки^нй йовахда,

² А^нкъиллъилахъа энекси йахъал аь^нгъана жухъна зогъда,

а^нкъло михъаллакъа йаки^нс кулна зогъда,

³ А^нкъло-насигъатна ми дудой илIеда,

а^нкъло-лъайна дудой бокIда,

⁴ Окколас аь^нгачой ми гьулина йи^нзда,

мизаъ йи^нхъолло хазиналгъацой, ми

гьолълъогъой муьгъалIна э^нкъеда,

⁵ БетIергъаллихъа гьичIейолъи сийо жо йахъчасна йикъеш дул,

Аллагълила илмолакъана о^нкъас ми.

⁶ БетIергъаллийā аь^нкъилъи ницца,

Гьолцоъкъāйā цIодорлъина лъайна михъос.

⁷ Йаки^о йа^нцовā аьдамлāл кō гуцIолал нитоназу

гьаьдураб гей Гьули,

гьаьлаллъилаъ мекъе-гугъцалал къейо тил

тухъинна эчеш Гьули.

⁸ РитIухълъилаъ э^нкъе-гогъцалас гьинодана цIуми йовагъца Гьолцо,

гьинила муьмин-сукIос гьинодана гьинкъи гаьччā йовагъца.

⁹ ДIхъа энекси ахълъо, йаки^о йа^нцōлъина, битIараблъина, гьаьлалаблъина – вагъли сийо йахъцана дул йикъеш,

гьулāзу дибо къацIцIā гьинодана кIетIā йāхъца.

¹⁰ Дул а^нкъиллъи йи^нхъолъ,

илмо-лъайна диболā руьгълил ахо бахъца.

¹¹ Бета кIетIо-цаццо гьацокIал йикъейа жойла ми цIуми овас,

цIодорлъила ми тиса уь^нхолаш.

¹² Чикейā аьдаьмлāла гьидсо ми а^нкъиллъила цIуми овас,

мекъаб-тIекъаб нисоцалāкъасна хъосар овас.

¹³ КолIлIā гьинодāкъā мекъал бātIна,

гьолло кIетIо гьино йечаннēш.

¹⁴ Кешлъи йōвакъа рази бāхъца гьоллōл,

чикейа пасадлъилакъана гьоллос йаки^ода цIийабалIос.

¹⁵ Гьоллос гьинодана чIикI-чIекIдийā гей, гьоллокъалакъā мекъейāсна гьино къичIеш.

¹⁶ А^нкъиллъила цIуми о̄с ми сукIола ахъакъасна, гьолълъола бихха мицакъасна.

¹⁷ Оьлохъанлъилаъ зукъойо гьудул эчаннēйо гьолълъо,

гьинила Аллагъли халкъилал нилIийо йаьжена амрона шоъилло гьолълъо.

¹⁸ Гьолълъола билIо-къайлина ми хелликъа о^нкъолца,

гьолълъос гьинона бувагъовāдой э^нкъецагъ гьино гей.

¹⁹ Гьолълъодой гьичакийо гьо^нсна сукIо къāь о^нкъаъас,

цIиддаса оьмролаш гьинона гьоллол йи^нхъаъас.

²⁰ Вагъалълъобза ми кIетIа гьидкъā э^нкъе-гогъ, муьмиллāс гьинона ми йоха.

²¹ Йаки^о йа^нцовā аьдамла вагъалIо Аллагъли

нилIийа мицакъа бāхъца,

мунагъла гаьччāна ракъликъа къодо гьихбалъос.

²² Йаки^о чикейā аьдамлана дунналикъас бовахна тIувацца,

хийанатлъи йогъчас аьдамлана мицакъас хемухаъасзу боваъилца.

Дие малъ-хъайлана шоваьлāкъа

3 Йе дие оьжо, дие малъ-хъайлана шоваьлāкъа,
дие амрована йаки^нй йоваха.

² Гьолло дибо оьмро бихалокIца,
дул сагъ-саламатлъина насиб йōс.

³ Гургъел-цIобна божилъина тIутIāкъа,
гьоллол билъалъ абоцацой йе^нйахела,

йаки^нла лIибакъана чāха.

⁴ Гьолълъогъа муьгъаттā Аллагъна аьдамлана рази бāхъца дўкъа,

кIетIо цāна гулца дўкъа.

⁵ Йаки^о йо^нкъонна БетIергъалликъа ми бож,
диболā а^нкъло-лъайликъа божна э^нкъе-говāкъа.

⁶ Нийо гьино йохдана, Аллагъ икъелал икъе-аькъе ми –

дул кIетIо гьино йегалца Гьолцо.

⁷ Мизу дул а^нкъил гейлIо гицIāкъа.

БетIергъаллихъа гьичIе, кешлъиладойс атāк;

⁸ Диболā магъол дарулъилаъ йахъца гьули,
дибо бицодана къуватабла йовагъца гьолълъо.

⁹ БоцIи-ризкъилас бутIана, гьулāзу мицалъ гуцIойо аь^нйддāш муькъона

ми БетIергъаллил назро йова.

¹⁰ Бета дибо баькъла муькъодаш йовацца,
кIейана ицIцIа гьинолис нитоназу гьоьдо богъна боцца.

¹¹ БетIергъаллис адло-тадбир ми боха, дие оьжо,
Гьолцо дўкъа аьйиб гуллъо ми данде эцāкъа.

¹² Гьинил аццала сукІол бѳс БетІергьалли адло;
абол аццала оьждиссой гьолцос тІалабна бѳс.
¹³ Гьардараб гаьѳад а^нкьиллѳи гьинил йи^нхьойо
сукІо,
гьулѳзу гьинил а^нкьло-лѳай михьойо сукІона!
¹⁴ А^нкьиллѳи йи^нхьѳлѳи кІетІо гей йа^нцойо
окколас а^нга михьовагѳа,
йа^нцова меседлигѳа кІетІо гей гьолѳлѳоькѳа
йи^нхьѳоцас жона.
¹⁵ Жавгьар-якьутлигѳана † багьяб гей гьули,
дул йа^нкил йаццас кѳацїѳо жо гьолѳлѳол данде
йи^нкьѳойхѳаѳас.
¹⁶ Гьолѳлѳола кІетІакѳала каь гей оьмролаш
йихалолѳи,
о^нкѳакѳала каь гей бечелѳина кѳадро-кѳиматна.
¹⁷ Йа^нкил раьгѳат бахѳцас кІетІа гьинода гей
гьолѳлѳос,
кѳацїѳола гьолло гьинодѳана рекѳеллила гьид
бейажеш.
¹⁸ А^нкьлолакаь муьхо-маьхецадѳал оьмролаш
хѳохѳо гей гьоло,
гьолѳлѳол михѳа тил тухѳиллѳана талигѳабла гей.
¹⁹ А^нкьиллѳилакѳа БетІергьалли вагьалІо
ракѳилил бигѳа гулло,
а^нкьлолакѳа гьасна йилІакѳолло.
²⁰ Гьолцола лѳайлиѳкѳа мицакѳа э^нхейа
йе^нйагѳийо,
гѳаса-мусаѳкѳа мицакѳа водо гуйиллийо.
²¹ Йе дие оьжо, кѳона жо гѳаьгѳа аь^ндѳаш
йолѳолѳакѳа ми –
а^нкьлолакаь о^нкьѳо-тохѳийолѳина кІетІо-цаццо
батІа йовал йикѳейолѳина:
²² вагѳли йахѳца дибола оьмролал чІаголѳи,
гьулѳзу билѳалѳ йе^нхелцас кІетІо тетена.
²³ Гьолѳлѳогѳа муьгѳаттѳа ми гьѳсна гьичїечїе
э^нкѳеш дибола гьидлакѳа,
хаьбана хаьлїе муьхѳаѳаш дибо.
²⁴ УтІал а^нко э^нкѳельна ми гьїѳаѳас,
утІа йи^нкьѳойо малІона кІетІо йахѳца.
²⁵ Йа^нкѳа гаьчїел мокѳова балагѳлихѳана
гьїѳакѳа,
мунагѳла тели гаьгѳийѳакѳа йи^нкьѳоцала
кѳарилѳилахѳана гьїѳакѳа.
²⁶ БетІергьан Аллагь ахѳца дул михѳа тигѳа
тухѳал йи^нсоцой,
дибо хаьба кѳорлиѳ михѳанна мейѳаѳас Гьолцо.
²⁷ Дѳухѳа йогѳна йахѳцас кІетІослѳина,
вере, рес гаьчча сукІол йойчїе йечаннейѳакѳа.
²⁸ Гьїѳала мадугьаллил йатІийо жо дѳухѳа зогѳда,
гьолцохѳа нисѳакѳа ми же атѳа олѳолІо,
бета гогьлІо, хиса нилІаллІо нисона.
²⁹ Дѳѳ божилѳи гаьгѳийа мадугьаллил кешлѳилал
йи^нгьолдѳакѳа.
³⁰ Дул кешлѳи йойѳшла сукІогьѳой аьдада даьѳба
бовѳкѳа.

† Жавгьар-якьут

³¹ Зулмо-сукІол йахѳийакѳа ми йа^нкѳо йагьоллѳакѳа,
гьолцола гьинодѳаѳас гьѳсна кьѳдос гьино
гьакІѳакѳа.
³² Мекѳлѳи-тїекѳлѳи йогѳцас сукІо БетІергьаллил
атІаѳас,
валийа Гьолцо гьиндой гьїѳадабѳкїѳа.
³³ Кешлѳи йогѳцала сукІола билІокѳа
БетІергьаллис наьѳана мокѳос,
муьмиллѳа билІо-а^нхакѳа Гьолцо баркат
мокѳолца.
³⁴ КІетІосинабликѳа лѳѳвабацала аьдамлѳакѳа
Гьули лѳѳвас,
мутїѳ бахѳийѳакѳа Гьули рази ахѳца.
³⁵ А^нкьиллѳал ирслиѳ кѳадро-кѳимат михѳос,
аьддаллѳ инжитлѳи-гѳаькѳирлѳи телилѳца.

Абос насигѳатла

4 Абола малѳилахѳа энеки бѳхѳ, оьжда,
ахо энеки бѳхѳ, мизолзу а^нкьло мокѳальгѳа.
² КІетІа а^нкьлова до мизол нийацѳа.
Дие амрона миже шоѳлѳакѳа.
³ До зукѳойо диела абос итїино оьжо,
диела ийос гьѳсна гаьгѳийо атїийо кѳована.
⁴ Або дил а^нкьло нилІна, гьолцо дїхѳа нисѳгѳийо:
Дие йаьжбо йа^нкиѳ йе^нйагѳа;
диела амролакаь уь^нхо-аь^нхеда, чїаго гьихлѳас
ми.
⁵ А^нкьиллѳи тІалаб йова, а^нкьло-насигѳат тІалаб
бова.
Диела сикІаѳкѳа гувагѳийѳа йаьжбо шоваѳлѳакѳа,
до малѳзи йѳва жойлакѳас тарзи ахѳакѳа.
⁶ А^нкьиллѳи тїутІна йечаннейѳакѳа, гьолѳлѳо ми
цїуми ѳс;
дул гьули йатІ, гьолѳлѳо ми цїуми ѳс.
⁷ А^нкьиллѳилас авал йахѳца а^нкьло бокІоллолѳи,
дибо бечелѳина йи^нсона, ми а^нкьло-насигѳат
боха.
⁸ А^нкьиллѳилас ми гьѳрмат бова, гьолѳлѳо мина
кьѳддѳакїѳа;
ми гьолѳлѳол а^нлѳѳо йѳцѳа, гьолѳлѳо дибо
кѳадро-кѳимат кьѳддѳакїѳа.
⁹ Дибола кѳаьмкѳа кьѳдо кІетІо матІаийи^нцо гулѳа
гьолѳлѳо,
кѳухѳийо тажна †† ницѳа дул.
¹⁰ Йе дие оьжо, дїхѳа энеки ахѳ ми,
дие йаьжбо аь^ндалаѳ йе^нйагѳа –
гьолѳлѳохѳа дибо оьмро бихалолѳца.
¹¹ До дул йегалѳа а^нкьиллѳилас гьино,
йа^нкьѳойцїѳойо шагѳейалаѳкѳа йежеш до ми.
¹² Э^нкѳешлаѳ, хаьба багѳал загѳмат бахѳаѳас дул,
чїанагѳона э^нкѳешлаѳна хаьба кѳѳ мехѳаѳас.
¹³ Малѳ-хѳайлѳахѳа энеки ахѳ, гьоллѳл йа^нкиѳ
цїуми йовагѳа –
вагѳли дибо чїаголѳи гей.

†† Таж

14 Лъаькъейā аьдамлāла гьидна ми хаьба
гухълāкъа,
чикейā сукIобāла гьидкъалакъāна э^нкъе-говāкъа.
15 Вагъли гьино атā йоха,
гьолълъокъа къодолакъāна э^нкъāкъа,
гъули гаьлгъа йечаннегъна, шеблаъкъā э^нкъе.
16 Кешлти йоваъда гьоллос гъаьйда
йи^нйабацаъас,
гьо^нсдана сукIо къам лIийодā эклаъда, гьоллос
малIо йо^нкъаъас!
17 Кешлти йōс гьолло баьба муьхъчалаъцой,
Зулму бōс гьолло гьино хулIослаъцой!
18 Муьмиллāс гьино йе^нлъейо йахъца бихъола
канлъилалъ,
хискъалакъā лIобакъал гъули йилIа бабалолъца.
19 Лъаькъейā аьдамлāш гьино гъаьъ хаьлIейо
колIлIо йахъца,
нā хаьба гьидеш мехецасна бикъаъас гьоллол.
20 Йе дие оьжо, дие йаьжбо аь^ндалаъ йе^нйагъа,
диела каламлихъана энекси ахъ.
21 Ми гъаьгъа аь^нйдāш гьоллōл йоваълāкъа,
йакIила о^нкъаъ цIуми йовагъа.
22 Вагъаллōл йаьжбо гьидел йи^нйахъовāl
чIаголти йи^нхъос,
гьоллола магъол дарулъилаъна йāхъца.
23 Диболо хазиналгъана ахо цIуми йова дибо
йакIо,
гъулиъкъāйаъ гувагъца чIаголтилас лъйбо.
24 СикIас гьилла-макро дудойс цацакIзи йова,
мицас мекълти-тIекълтина дудойс атāкIа.
25 Дибо гъаьйда йа^нкъойцIо гувабацIала,
дибо говацIōлтина йа^нкъойцIо аь^нйдā говацIōлти
йахъала.
26 Диболо гьид а^нкъойцIо э^нкъеда,
бадло къацIцIола гьинодāкъана гьичIейолти
гъаъа дул.
27 Йа кIетIакъалаъдā, йа о^нкъакъалаъдā кIаьй
уь^нхāкъа ми;
дибозу хаьба кешлъиладойс атāкIа.

Хъаьгъбаябли аьдамлидой гьикакъа

5 Йе дие оьжо, энекси ахъ диела а^нкъолоахъа,
до нисоцала жойлас маьнана бова.
2 Гьолълъокъā ми бичIи-лъай гаьгийо ахъас,
диболо сикIала каламлив илмо-лъайна бахъас.
3 СукIола ахъала сикIаъкъā нуцо гIс, йе^нлъ
йе^нхеллаълийо бахъца гьолълъо нисоцас
хабарна.
4 Амма гьолълъоддāла йахъцас жона хаьчIи-
бохлъийо никъāйо йахъца,
балъайлъийо тушойона йахъца.
5 Гьолълъола хаьбалā хеллив бейажеш,
журжагълив йе^нйакъецас йāхъца гьолълъос
хаьбāна.

6 Гьинила оьмролала гьинолис пикрона боваъас
гьолълъо,
чIикI-чIекIдийā гьинодāкъа йе^нкъецас гей гьоло
гьинилзу йикъечIе.
7 Гъа^нже, дие оьжда, миже дIхъа энекси бāхъ,
диела сикIаъкъā гувагийā йаьжбона атā
йовахāкъа.
8 Гьолълъо аьдаьмлидойс атāкIа дибо гьино,
гьолълъола а^нцлидойна гьикакъа,
9 дибо къуват сукIол мекъечIе гьихлъанна,
гургъел гаьччал дибо оьмролаш лIйбо
йе^нйакъечIе гьихлъанна йадда;
10 диболо боцIи-ризкъила сукIола аьдамлāш о^нха
йовацIлечIе гьихлъанна,
дул загъматлти йегана йōйо жо сукIола билIоь
йе^нкъечIе гьихлъанна йатIна зогъда.
11 Бетана ми угъаллакъа зигардизи ахъца –
къуватна гикъа мокъова, магъона заип бахъийа
мехлаъ.
12 Бета ми нисас: «Маль-хъайна а^нкълона дил
ригъзи бахъийас куц,
кантIизи ахъийолтина диела йакIи гъаькъир
йогъцас зукъойо куц!
13 Дил маль-хъай богъцалāс калам аь^ндалаъ
мейэш до,
а^нкъло-насигъат ниццалāхъана энекси ахъеэш.
14 Халкъиладойна жамаъатлидойна аь^нйдā
дIкъа букъо балагъ мокъал бахъца».
15 Диболо лъикъас гугъцасна,
гъулāзу диболо таьгъризливис йо^нкъоцасна лти
хулIа.
16 Диболо мокIивис лти къатIлāъ йе^нкъал
нуцIаъас,
майдаллāкъа, э^нхейа йāхъна, тор йе^нкъал
нуцIаъас гъули.
17 Гьо^нс ми бетIергъанаб йахъал нуцIос гъули лти,
бадлос къацIос йахъал нуцIаъас.
18 Дибо лти гуцIова мицал баркат гулала,
анталаъ йо^нкъова ахъа рази овала.
Дул хирияб билъона гьоло,
гъайбатаб жайранна гьоло!
Гьолълъола берцинлъила нитоназу йакIо
йоцIлала дибо,
гьолълъола рокъиланна нитоназу мутIив ахъна
гьихлъала ми.
20 Ми суд, дие оьжо, сукIола ахъал мутIив ахъал
нуцIона,
сукIола ахъал а^нлъо йоцIал нуцIона.
21 БетIергъаллила гъаьйдāдой аь^нйдā гей инсаллис
оьмро,
инсаллис къацIцIā гьинодана йийакъеш гьолцол.
22 Лъаькъейо сукIо гьинила чикейа ишлā къази
огъна охца,
гьинила мунагълā гъули кIиц гунна и^нцос.
23 Нисойо йоваъалъ гъули угъас,
гьинила аьнтлъила къосина овас.

Гъаьликатабна къаьдарабна сукІо атā оха

6 Йе дие оьжо, мадугъаллиддāла гьогцо нилІал нуцІойо оккона ми дукъа къодо йохда, сукІола сукІоддāла къотІи богъна кона йилІакъонна йохда,
 2 диболо сикІаъас гўва йаьжи ми къорлиъ и^нхъолца,
 ми нилІийа йаьжи илІакъонна охца.
 3 Ми мадугъаллила каъ кези ахълъо, гьолълъо къорлиъис, сийо йогънана эццакал аьмал бова, дие оьжо.
 Э^нкъанна э^нкъена, инжитаб гъаьлълъилакъа гьолцо мадугъаллидой аь^нйдāна эчена, гьардизи ахъ.
 4 Дудойс малІо йоцІа,
 милІал гъаьйда йи^нйацолал йе^нйагъākъа.
 5 Бильохъаллихъас меццакал жайралли валатІо богъцалаъцой,
 мигънā йовахцала сукІохъас кōъос меццакал лІаха-маче мигънали бикъецаалаъцой,
 мизу хъосар ахъл аьмал бова.
 6 Йа кІаъаб сукІо, дулзу а^нкъло мокъал,
 ми гьу^нцалдой э^нкъе, гьоло муьхо-маьхецалахъана говацІо.
 7 Гьолълълъос йа гъаьким гаьъа,
 йа гьолълълъокъа къодо голло хъаравул гаьъа,
 йа хан гаьъа.
 8 Амма гьолълълъо азодо гьинил йу^нхъл оьлло жо йōс,
 муькьо-бох йокІолцола замаллиъ йу^нхъл жона йокІолца.
 9 Йа кІаъаб сукІо, нитокцалди ми уьчāхена эчеш?
 Нитод ми милІалъцо лъуьълІош?
 10 Даьгъаббāжана уьчāхаш,
 даьгъаббāжана гъаьйда йи^нйацолас,
 кōдана сидкъа гьо^нсо гуванна йоькькъашāжана утІна эцас ми.
 11 Вагъалълълъо мехлаъ къачагъцой йо^нкъас дудой мискинлџи,
 лъаькъейо сукІоцой йо^нкъос дудой йазихлџина.
 12 Мекъабла йаьжлāш сикІона йоцІинна э^нкъе-гōс гъаьликатабна къаьдарабна сукІо.
 13 Духъа о^нтІоласлаъ, гьолцо гъаьй йаькълца,
 хаьба кџе баькълца, зокълāд ишара бōс.
 14 Гьолцола йакІиъ инжитлџи-къабигълџи гей;
 нитоназу кешлџи йовал и^нгьолдас гьули,
 нитоназу аьдамла даьъба-йаьжлāш мџш гьолцо.
 15 Амма йакІкъа гаьчІел хел мокъос гьолцокъа,
 гелокъасзу угъос гьули – гьолцол комак михъаъас.
 16 Гьула БетІергъаллил йатІаъцас илџна жо,
 гьулāзу Гьолцол йакІил йатІаъцас алІнасна жо:
 17 букъа аьмалликъа говацІōлџи,
 гьереси нисоцас миц,
 багъана-аьйиб гаьчІел гье^н кџе мегъцас кōда,

18 чикейо къас гаьгъийо йакІо,
 кешлџи йовал чІанабагъоцас хаьбā,
 19 сидиль гьо^нсо йе^нхенна гьереси нисоцас отІолаги-нуьъ,
 гьулāзу иснāъ э^ндо даьъба-йаьже йогъцас сукІона.
 20 Йе дие оьжо, абос амро-насигъат цІуми бова,
 ийос нисōна йова.
 21 Вагъли къацІцІо ми нитоназу йакІкъа йохна йечаннейа,
 билълълъна йе^нхенна йечаннейа.
 22 Ми нāди э^нкъедана, гьолълълъо гьино йегалца дул,
 утІал э^нкъейаъна гьолълълъо ми цІуми бōс,
 милІалъсо лъуьълІона муьгъаттāна гьоло дугъой бикълаше-хъогъна бахъца.
 23 Вагъло амрона – лампа гей,
 насигъатна – нур гей,
 а^нкъло-малџила кантІизи бйолџина – чІаголџилас гьино гей.
 24 Чикейа йо^нтІолацала аьдамликъасна,
 сукІола миц бихха ахъхъакъасна цІуми бōс ми гьолло.
 25 Гьолълълъола берцинлџилад йакІо йагъал йе^нйлāкъа ми,
 гьолълълъо гъаьй йаькьенналІона гьолълълъогъой муьгъалІна э^нкъākъа.
 26 КІаьйлІочала ийоддāла аьдамли ми баьба-хокІалиъис маьгърум бōс,
 сукІола ахъхълІо нисода, дул хирияб дибо оьмро бугъолца!
 27 ЦІо милџинаъ гулда, мухун йекІечІе гьихлълъосди?
 28 Гъадрилакъа къодолакъā э^нкъе-гōвас хаьбā йе^нйакІечІе гьихлълъосди?
 29 СукІола ахъхъагъой гьицакийона,
 гьолълълъол кō йе^нхелло сукІона тамбигълџиъис тиса уь^нхаъаш.
 30 Нукона гьихлълъоваъ гьинис о^нх йоцІаллџид жо йу^нцодана,
 гьигълагина вагълā нуькучІ оваъас.
 31 Амма гьигълџикъа и^нхъона муьгъаттā,
 алІовахна йу^нкъонна йоцІал нуцІос гьолцо,
 билІоъ гаьгъийо-гаьччона нилІал нуцІос.
 32 СукІола ахъхъагъой кІаьйлІоцас сукІо – а^нкъло гаьччо сукІо гей.
 Гьолцо гьинис оьмро бугъолца.
 33 Аькьенна икьейолџина, рогъо-ницна насибаб гей гьолцол.
 Гъаькьирлџина нитоназу къодос йе^нкъаъас гьолцокъас.
 34 ГьоглІола бетІергъаллис шаклџина чикейа симас боцІийо бахъца,
 къисас бокчицала водитъ гьолцол гургьел-рагъмона боваъас.
 35 Ласо тели окко-месед нилІдана, гьолцо гьули йохаъас,

лади тели сайгъатла ми йа̄къодана, дӯкъа гъули гургъизи ахъа̄ас.

7 Йе дие о̄жо, дие йа̄џбо аь^ндалаь йе^нйагъа, гъулазу дие амро-насигъатна ми дибола йа̄кIиь йоваха.

² Дие амро-насигъат цIуми богъда, ми чIаго гъихлъос.

До малъзи йб̄йо жона гъаьваш наьницой цIуми йова.

³ Дибола зокълалъ йе^нйахела гьоллб̄л, йа̄кIила лIибакъа чакна йечабаннейа гьоллб̄л.

⁴ А^нкъиллъилахъа ми ниса, ми дие иси гейлIо нисона,

а^нкъололахъа ниса дие хирияблIо нисона.

⁵ А^нкъиллъила цIуми б̄с ми сукIола ахъакъасна, гьолълъола бихха мицакъасна.

А^нкъоло-лъай гаьччо оьлохъанна кIаьйлIочаш ийодд̄ас аьдамна

⁶ Гъа^нкъкъас до жугъуькъа̄ говацIос зукъойо.

До жугъуьла киллалъкъа̄ гиса говацIойо.

⁷ Дил эг̄айо аьнтабла оьлохъалла̄ь э^ндо гьо^нс а^нкъло гаьччо оьлохъан.

⁸ Гьо^нс сукIола ахъала билIогъа аь^нйд̄акъа̄ къатI багъона э^нкъеца̄с зукъойо гъули.

⁹ Бохъ тIикейо, марчIокIолъийо, нишекийо.

¹⁰ Гъула гьолцол данде гисакна гигъца̄с гей кIаьйлIочалаш лъицIо лъичIейо, сагъирлъи йа̄кIиь гаьгъийо аьдам.

¹¹ Хъуй-гъай тели богъца̄с, гъул̄азу жу йохал йогъо гаьччо аьдам гей гьоло. БилIогъа гьоло нигъади-судийа̄ь йахъа̄ас.

¹² Гъа^нкъкъа гисакна, будакIаллиъ йе^нкъена, шибаб букъакъа гъино йохна йечена йахъца гьоло.

¹³ Гъула къази огъна охийо гьолълъо гъули оьлохъан,

гьолцол баьд̄ал йуь^нхолъийо, матIаь ниц гаьчIел нисойо гьолълъо:

¹⁴ «До жейса къурбан мухоллийо, гьолълъос хона гей билIогъа. Вагъла̄ дие назру тIубази б̄йо до жейса.

¹⁵ Вагъалълъобза до дугъой муьгъалI гийо, ми и^нзал гисакийо.

Гъула и^нхъойо ми дил.

¹⁶ БекIейа говатона, Мисрийаллиъис † йакъойо къухъийо гъечIе тор йе^нгъна,

къачIази богъна гей до дие мукIол.

¹⁷ Мирралис, алойлис, гъул̄азу дарчинлис †† маьгъла

йовагъийо до мукIолаь.

† Мисри

Мирра, алой, дарчин

††

¹⁸ Э^ндок, хискъакцал иле рокъилас кеп йокчал, рокъилала э^нхеъ лъийабацIал.

¹⁹ Дие бетIергъан билIогъа гаьъа.

ЦIиход̄а сапарлиъ э^нкъена гъули.

²⁰ Окколас боцIийо кисана къацIо бежена, боцо балIо биццал къаь о^нкъа̄ас гъули».

²¹ ГьоглIола сикIаькъа̄ гувагъцала вагъаллийа̄ ругъунабла йаьжл̄а̄ йа̄кIо йагъойо гьолцос, бихха мицад кб̄ь окчийо гьолълъо гъули.

²² Вагъаллиъисзу гьолълъогъой муьгъалI э^нкъейо гъули оьлохъан.

Э^нкъейо, мухал бежеллицас о^нсцой.

Э^нкъейо, жу бохал гулла къорлил данде билъо мекъейа̄цой.

²³ Йикъейа цIулали пийтIи аь^нгъкIис гьолълъо билъолис.

Хеллис къор гаьгъийолъи йикъечIе, гъинил къй гулла мицаь эдеъзи бахъийо мигънацой э^нкъейо гъули.

²⁴ Гъа^нже, дие оьжда, миже дйхъа энекси б̄ахъ, диела сикIаькъа̄ гувагъцала йаьжл̄ахъа энекси б̄ахъ.

²⁵ Мизос йа̄кIода гьолълъола гъид къисабакъала, гьолълъола гъинолквалкъа̄ мекъе-гува̄къа миже.

²⁶ Лади сукIо угъолло, гьолълъо бийакъейа̄на йилIа тели гей!

²⁷ Гьолълъола билIоь гей журжагълиъ бейажеца̄с гъино,

гьолълъола гъинокъалакъа̄ бейажеш бувагъов̄ас агъло гаьгъийа мицаь.

А^нкъиллъила гъинил рец б̄лъи

8 А^нкъиллъи гаьъади илIелаца̄с, а^нкъолола гаьъади аьгъи богъца̄с?

² Гъинолила гомдийа мицакъана йечена, гъул̄азу гъинода йийаццала мица̄къана йечена гей гъули а^нкъиллъи.

³ Шагъарлила кавлидойна йечена, шибаб билIола маьгъакъана йечена илIелаца̄с гей гъули:

⁴ «Мизохъа̄ь, аьдамла до илIелаца̄с гей, къацIцIо халкъилахъа̄ь до гьокI йагъоца̄с гей!

⁵ Йе жагъилабла аьдамла, мизол илмо-лъай бокIола!

Йе аьбдалла, дие а^нкъло боха!

⁶ Дйхъа энекси б̄ахъ миже, пайда гаьгъийо жо нисаллIона гей до мизохъа, битIараб жо нисал дил сикIо йе^нгъелал йатIна гей.

⁷ Боважаъца̄с йаьже гува̄ас диела сикIаькъа̄, гъересина гей диела сикIал сурукъаб жо.

⁸ Диела сикIаькъа̄ гувагъийа̄ йаьџбо битIарабла йахъца.

Гъиллана, мекълъи-тIекълъина йахъа̄ас гьолло йаьжл̄а̄ь.

9 Биджи йахъцала сукІол битІарабла йаъжбо гей вагьаллѳл,
 лъай гаъгъийѳл ритІухъаблана гей.
 10 Окко-меседлила мицаъ дие а^нкъло-малѳи миза,
 цІудда меседлила мицаъ дие илмо-лъай тІалаб
 бова.
 11 Жавгъар-якъутлигъана кІетІо гей до,
 гьулѳзу дул йатІийосинаб жона дил данде
 йо^нкъойхъаъас.
 12 До гей а^нкъиллѳи. Дѳъ гей цІодорлъина,
 гьулѳзу дие илмо-лъайна гикъа мокъойо гей.
 13 БетІергъан Аллагълихъа гьичІейолѳи – вагъли
 йахъца кешлѳи йатІеэшлѳи.
 Дил – а^нкъиллѳилал – йатІаъцас жо гей букъо
 аъмал бѳйолѳи,
 гьулѳзу кешлѳиладойс гъинона, йо^нтІолацас
 сикІона.
 14 А^нкъло нилІнана бахъца дѳхъа, комак богънана
 бахъца дѳхъа.
 Дѳъ а^нкъло-насигъатна гей, дѳъ къуват-гучна гей.
 15 Дѳъкъѳйѳѳ пачѳ гьидес ханлѳи йѳс,
 гъаъкимлѳ битІараб гъоькмо бѳс.
 16 Дѳъкъѳйѳѳ халлѳ ханлѳи йѳс,
 къацІцІола наиблѳ ритІухъаб гъоькмона бѳс.
 17 До йаццалѳл динна бѳцца,
 до йи^нзал муьхобалѳийѳл йи^нхъос до!
 18 Дѳкъѳ йи^нхъос бечелѳина къадро-къиматна,
 гъо^нсна болѳаъцас боцІи-ризкъина, кІетІо
 бетІербахъина.
 19 Дѳкъѳ йи^нхъоцас жо цІудда меседлигъана кІетІо
 гей,
 дѳкъѳ йахъцас жо окко-меседлигъа кІетІо гей.
 20 До йе^нкъеш ритІухъѳлѳилала гьидкъѳ,
 ритІухъабли гъоькмодала гьидкъѳ.
 21 До йатІийѳл нилІал бечелѳина гей дие,
 гьоллос гъамасбана до хазиналис йовацІилца.
 22 Бишун аь^нйдѳѳ до йѳйо БетІергъалли,
 йилІа аь^нйдѳѳла замаллѳѳзу зукъойо до.
 23 Лъингъана аь^нйдѳѳ – гъинила замаллиъ йахъийо
 до,
 дунийал бахъал аь^нйдѳѳжу бижжи йахъна.
 24 До йахъийа мехлаъ, ралѳадба зувакъеэш,
 лѳи тели гаъгъийѳ э^нхейа зувакъеэш.
 25 Мѳъда-бизода йѳхъал аь^нйдѳѳ до йахъна.
 26 Раькъна, гьулиъ муькъо-бохна,
 мицас аь^нйдѳѳш къакъѳна БетІергъалли йѳхъалал
 аь^нйдѳѳ зукъойо до.
 27 Гьолцо гъаса гувалцалаъ, до гьулиъ зукъойо.
 Аь^нйдѳѳ ралѳадбакъа вагъдо дунийал бахъалал
 маче мизцалаъ,
 Гьолцо гор богъна гъуч багъослаъзу, до зукъойо.
 28 Гьолцо гъасаъ гъаса-муса йовагъцалаъ,
 аь^нйдѳѳла ралѳадбаъас э^нхейа-кІѳъда
 йе^нйагъцалаъзу,
 до зукъойо.

29 Гъинис амро бугъонна, ралѳад гиса богицІечІе
 бецалѳгъа,
 Гьолцо оьрхъи гулло, гьулѳзу мицал бигъа
 гулцалаъзу,
 до зукъойо.
 30 Вагъалѳъо мехлаъ до зукъойо Гьолцол
 йогъдацас устарлъилаъна, шибаб водиъ Гьолцол
 рохеллъилаъна
 зукъойо.
 Нитоназу Гьолцоъкъѳѳ рази йахъна йахъѳгъийо
 дона.
 31 ВагъалІо дунийалликъа йако цІилІона
 йахъѳгъийо до,
 Гьолцо бахъилла дунийаллила аьламатликъа рази
 йахъна йахъѳгъийо до.
 32 Верейа, аьдаьмла, гъа^нже дѳхъа энекси бѳхъ:
 гъардарабла гаъад дие гъинода цІуми йовагъийѳ
 аьдамла.
 33 Энекси бѳхъ диела малѳ-хъайлѳхъа,
 гьоллѳл йеѳабаннейѳкъѳ,
 а^нкъилабла бѳхъ.
 34 Гъардараб гаъад воддиъ диела кавлидой
 аьгъиъна эчена,
 гьулѳзу диела маьгъакъа къаравуллъилаъ эчена,
 дѳхъа энекси ахъцас сукІо.
 35 До гьидел йи^нхъовѳ сукІол чІаголѳи йи^нхъос,
 БетІергъанна рази ахъца гьолцокъѳ.
 36 Дидой шеблаъкъѳ э^нкъейа гъинилзу зарал бѳс;
 до йатІеэшшинаблѳл хел бацца».

А^нкъиллѳина аьнтлѳина

9 А^нкъиллѳила гъинил билІо йѳйо,
 гьолѳъо билІол алІна гъем къаьлІлѳйо.
 2 Гьулиъ гъаьйман мухойо, гъино гитІийо,
 истІоллийакъа къодо кен гулло.
 3 Гьолѳъо гъаьрабашла мѳйо,
 шагъарлила бишун гъоъова мицакъана мекъена:
 4 «Къоллѳ сукІоба, кІаьйна муьхона, гугъу гьоттѳ»,
 – лІо нисона илІал.
 А^нкъло гаьчѳхъа а^нкъиллѳила нисойо:
 5 «ГьолІоъ гугъна, диела истІолийакъас баьбана
 муьхъа,
 до гитІийо гъинона хулІа.
 6 Аьнтлѳина йечаннегъна, бова миже оьмро,
 а^нкъло-насигъатлила гьидлакъѳ мекъе-гугъ миже!»
 7 Йаьгъ-ламус гаьччо сукІо кантІизи овал
 уь^нхолѳда,
 гьолцоъкъѳѳ йаьже йи^нхъос,
 лѳаькъейо сукІо кІетІа гьид о^нкъолал уь^нхолѳда,
 гьолцоъкъѳѳ чикейо йаьже йи^нхъос.
 8 Йаьгъ-ламус гаьччо сукІо кантІизи овѳкъѳ –
 гьолцол ми цІодоло эгас;
 а^нкъилаб сукІо кантІизи ова – дибо къимат бѳс.
 9 А^нкъилаблил а^нкъло нилІа – гьули йилІазу
 а^нкъилаб ахъас,

муъмин-сукІо цІодор ова – гьолцос лъай телилъас.
 10 БетІергъан Аллагълихъа гъичІейолъи –
 а^нкъиллъилиас бигъа гей,
 Кьоддѧл йаКІо нилІийолъи – цІодорлъи гей.
 11 Дйддѧла – а^нкъиллъиладдѧла дибо оъмролаш
 водбо телибалъца,
 дибо оъмро бихалолъца.
 12 Ми а^нкъилаб зогъда, гъули а^нкъиллъина дулзу
 пайдалил гей,
 йагъ-ламус гаьччо сукІо ми зогъда гьоллъьос
 акъуба-къариллъина дулзу гей.
 13 Аьнтлъи гей а^нкъло гаьччо ийоддѧс
 аьдамлъийо жо,
 йилІа хъуй-гъайлиъ йахъцас, жу йохал йогъо
 гаьччо гъулѧзу а^нкъло-лъай гаьччо аьдам.
 14 Аьнтлъи гъинила кавлила маьгъакъа гисдѧ
 къѧна йечена,
 шагъарлила бишун гьоъова мицакъана йе^нкъена:
 15 «Кьоллѧ сукІоба, кІаьйна муъхона, гугъу гьоттѧ»,
 – лІо нисона илІеш гьоллъьо гъинила гъид
 мекъецала аьдамлѧхъана,
 гъулѧзу йа^нкъойцІова гъидлакѧ мекъецала
 сукІобахъана.
 А^нкъло гаьччѧхъа гьоллъьо нисос:
 17 «Йу^нцойо кен нийѧ йахъца,
 бегалечІе муъхъийо баьбана гемояб бахъца», –
 лІо.
 18 Кьоллѧ аьдамлѧл йикъѧѧас
 аьнтлъилиа билІоъ э^ндобакда бувагъоцаслъи,
 гъулиъ э^ндобакийѧна журжагълила о^нкъѧъ гей.

Сулайбан авараглис кицийа

10 Сулайбанис кицийа:
 ЦІодорабли оьжди або рази ъс,
 аьнтабли оьжди ийос йаКІо кІокІолца.
 2 Гъаьрамабли хазинали хайир нилІаѧас,
 ритІухълъилиа хеллиъис тиса муъвахолча.
 3 Муъмила БетІергъалли нуко-ахъабѧл мейаѧас,
 лъаькъейа сукІол йатІийо жо Гьолцо нилІаѧас.
 4 КІаѧабла кѡдѧ аьдам мискиндокІца,
 йикъе-йѧкъеѧцала кѡдѧ бечед ъс.
 5 Азодо муъкъо-бох йокІолцас сукІо цІодораб оьжо
 гей,
 муъкъо йуьгъчалаъ утІна эчейо нуькучІ ахъца.
 6 Муъмин-сукІола къаьмкъа баркат мокъос,
 лъаькъейа сукІола йаьжлѧъ зулмо муцона бахъца.
 7 Муъмин-сукІо акІкъа о^нкъолда баркат гулца,
 лъаькъейа сукІос цѧна йуьгъос.
 8 А^нкъилабли кІетІо амро йаКІо йо^нкъонна къабул
 ъс,
 амма аьнтаб балагълиъ кези ахъца.
 9 ЙаКІо йа^нцона у^нхо-а^нхейал гъицІал жо гаьѧа,
 чикейо гъино гъакІийо охна эжеш.
 10 ЦІодоло йаКІона йохна гъаьй йаькъелло сукІо
 пашманлъи йо^нкъолца,

йаКІиъ йуцечІе аьйиб бегалла аьдамла рекъеллиъ
 бейажеш
 11 Муъмиллѧла сикІаѧас маулхІаят † гъс,
 лъаькъейа сукІола йаьжлѧъ зулмо муцона бахъца
 12 Тушманлъила къаллиъ бейажеш,
 рокъила къацІцІѧ мунагъла йу^нваѧос.
 13 ЦІодораблила сикІаѧ а^нкъиллъи йи^нхъос,
 лъай гаьччѧл михъѧъ баькъелал цІицІо михъос.
 14 А^нкъилаблила йаКІи илмо-лъай цІуми ъс,
 аьбдаллила сикІа пасалъи кьодо къисас.
 15 Бечедаблис боцІи-ризкъи – вагъли йахъца
 гьолцос билІѧ хъала,
 амма мискин-сукІо гъинила язихлъила угъолца.
 16 Муъмиллила бетІербахъила гьолцол чІаголъи
 ницца,
 лъаькъейа сукІол йи^нхъова хайирли гъули
 тамбигълиъ эжеш.
 17 Малъзи йѡйо аь^ндалаъ йе^нгъцас сукІо чІаго
 гъихлъос,
 кантІизи ѡйолъи къабул йоваѧцала сукІос гъино
 къичІеш.
 18 Тушманлъи йаКІиъ йу^нцова сукІос сикІаѧ
 отІолѧлъи йахъца,
 миц богъна икълашеѧас сукІона аьбдал ахъца.
 19 Йаьже тели нисѧцо мунагъ бахъечІе
 гъихлъаѧас,
 гъинила сикІакъа раьгъай гуллона цІодораб сукІо
 ахъца.
 20 Муъмиллис сикІаѧас миц йа^нцойо окко-
 меседлъийо гей,
 лъаькъейа сукІос йаКІо къимат гаьччо йахъца.
 21 Муъмиллила сикІа лади сукІо кикзи ѡс,
 аьбдалла гъидес а^нкъло йоькъкъа бахъийахъа
 бувагъос.
 22 БетІергъаллила баркатли бечед бовагъца,
 баркат гаьгъийа сукІол ургъелна къариллъина
 йикъѧѧас.
 23 Аьбдал чикейа аьмалликъа цІилІос,
 а^нкъил цІодорлъилакъа рази ахъца.
 24 Лъаькъейа сукІокъа гъичІеголцас жо гъинкъазу
 кьодо йо^нкъос,
 муъмин-сукІол йатІийосинаб йи^нхъос.
 25 Йукъо залІо йикъель, лъаькъейо сукІо гьоллъьо
 окчина эжеш,
 муъмин-сукІолІо нисода илІакъона эчеш.
 26 Силѧл къанцІалъийо, гъаьйдѧл хъолъийо жо гей
 кІаѧаб сукІо сийоди жойлагъой муъгъалІ э^нйолъи.
 27 БетІергъаллихъа гъичІейас оъмро бихалолъца,
 лъаькъейа сукІобѧс оъмро маьшелъца.
 28 Муъмин-сукІос кул бахъийоназу рохел-разилъи
 йо^нкъос,
 лъаькъейа сукІос кул аьдада бахъца.
 29 БетІергъаллис гъино – гъули гей йаКІо йа^нцова
 сукІос билІѧ хъала,
 кешлъи йогъѧалас гъули чІодан гей.

† МаулхІаят

³⁰ Муъмин-сукІо гъа^нкъкъана хих тІотІна экаъас,
лъаакъейо сукІона мицакъа къодо гъихлъаъас.

³¹ Муъмин-сукІола сикІаъас а^нкъиллъи гүс,
йатІеэш жо нисоцас миц буьчІна тІуцца.

³² Муъмиллила сикІал йикъеш йакІил йаццас
йаъже нисал,
лъаакъейа сукІола сикІа къацІцІо къаьмлІийодā
гулца.

11 Гьилла-макролас сайцІорийа БетІергьаллил
рихарабла гей,
ахо йа^нсалабацас гирийа Гьолцол йāцца.

² Букъа аьмаллил инжитлъи-гъаькърлъи
йи^нхъос,
гьеренлъи-гъаьлимлъилал а^нкъиллъи йо^нкъос.

³ Гьидела йакІо йа^нцōлъила ритІухъабла сукІоба
кІетІа гьид бейажеш,
боважал бāхъаъцалāла хийанатлъила жувōлзу
гъалаг бовагъца.

⁴ БетІергьаллис симо бййа водий, бечелъила
комак боваъас,
ритІухълъила хеллиъис тиса уь^нхолча.

⁵ ЙакІо йа^нцова сукІос ритІухълъила гьино биджи
йōс,
лъаакъейā аьдамлана гьидела кешлъила
бувагъолца.

⁶ Муъмин-сукІола ритІухълъила гьули хъосар ḡс,
хиянатабла аьдамла йакІиъ гаьгъийа гъавали
гъалаг бовагъца.

⁷ Лъаакъейо сукІо угъолъ, гьолцос зукъойо кул-
къас аьдада бахъца,
гьинила къуват-жанлиъкъā йи^нхъал йакІкъа
гаьгъийо жо йолъона йе^нкъеш.

⁸ Муъмин-сукІо балагълиъис тиса уь^нхош,
лъаакъейо сукІо гьолцола мицаъ балагълиъ кези
ахъца.

⁹ Капураблила сикІа мадугъал угъолца,
Аллагъ икъелцала илмола муъмин-сукІо хъосар
ḡс.

¹⁰ Муъмин-сукІокъа гьарзалъи-баркат къодо
йо^нкъолъ,
шагъарзу рази бахъца, лъаакъейо сукІо угъолъ,
рохел бахъна, илІелабас.

¹¹ Муъмиллāла баркатликъалакъā шагъар машгъур
бахъца,
лъаакъейа сукІобāла сикІā гьоло бугъолца.

¹² А^нкъло гаьччо сукІо мадугъалликъа лъо^нвас,
а^нкъил сикІо йи^нцонна эчеш.

¹³ Мицахъалли сукІола аьдамлāш божилъи
йугъолца,
божилъи гагъийа сукІо балъголъи гьиниъ йохца.

¹⁴ Насигъатла зовагъаъда халкъ пасад бахъца,
а^нкъилла дйсбалъийодола тушмаллāкъас
мокъоцас гьинкъи даьгъаб гей.

¹⁵ СукІоллабза гьинкъа къодо сукІос жо йохда
гьолцо гьинилзу кешлъи йōс,

кō йохна йаъже нилІийолъи йатІеэшлал гьинкъи
гаъа.

¹⁶ ЙакІо кІетІа ийоддāла аьдамлил кІетІо цā^н-рец
йи^нхъос,

йакІо чикейа бикинчийал гьо^нс бечелъи йи^нхъос.
¹⁷ ЙакІо кІетІа сукІо гьинил пайда-хайир насиб
ḡс,

йакІо чикейа сукІо гьинкъа къодо балагъ къисас.

¹⁸ Кешлъилакъкā михъойо гъаьрамаб хайир божи
гаьччо бахъца,
ритІухълъи йи^нжецалāс муькъо тели йахъцалакъа
божал ахъца.

¹⁹ ЙакІо йо^нкъойо ритІухъаб сукІо чІаго гьихлъос,
кешлъилагъой муьгъалІ э^нкъейал хел къодо
мокъос.

²⁰ ЙакІиъ гьилла-макро гаьгъийо сукІо
БетІергьаллил цІодоло эгас,
йакІо йа^нцона уь^нхо-аь^нхейакъа Гьули рази ахъца.

²¹ ЙакІо йо^нкъонна нисона йахъца чикейо сукІо
тамбигълиъис э^нццакъаслІо нисона,
амма муъмин-сукІо хъосар ахъца.

²² Къухъийо, амма а^нкъло-пикро гаьччо ийоддāс
аьдам, йе^нлъейо йахъца
булІила ма^нлъ мехелла меседлила кІоьййаль.

²³ Муъмиллā гъаьракат багъос гьо^нс кІетІослъи
йовал,
лъаакъейа сукІобāла бикъе-баькъейолъила
БетІергьаллис симо бийиллис.

²⁴ Сид сукІо кō йе^нцакІна нилІца садакъалил
ниццас жо,
гьулāзу гьолцос бечелъи жена телилъца,
бацосола кō йилІакъонна йохца – гьинил
мискинлъилал.

²⁵ Сахаватаб сукІос кІетІо оьмро бахъца,
бадлос о^нх йоцІилла сукІосна о^нх йоцца.

²⁶ Букъо багъа бахъаллъид баьба муьгъаттā цІуми
бōва сукІол халкъила наъъана ницца,
амма гьоло мисоцала сукІола матІакъа баркатлис
мугъро бахъца.

²⁷ КІетІослъи йовал икъе-аькъекас сукІо ахъца
Аллагълиъкъā баркат мизцас сукІо,
амма кешлъи йи^нзцала сукІокъа къодо кешлъи
йо^нкъос.

²⁸ Бечелъилал михъā тил тухъилло сукІо лІийодā
экца,

муъмин-сукІола мицалъ боцІийо кьо^нва бахъца.

²⁹ Гьинис хъизан бугъоллал залІо насиб йахъца,
аьбдаллилІо нисода а^нкъиллил лагълъи йовас.

³⁰ Муъмин-сукІос аьмал оьмролаш хоьхо гей,
а^нкъилабли сукІо аьдамлāш йакІода гьиндойдā
къисабас.

³¹ Муъмин-сукІол дунналликъа шапакъат михъос,
лъаакъейа сукІобāнна мунагъла йовагъцалāнна
гьидел мехейо азаб-акъуба михъос.

12 Насигъат баццалал илмо-лъайна бацца,
кантІизи ḡйолъи йатІеэшна аьбдал гей.

² КІетІа сукІокъа БетІергъан рази ахъца,
 симо-шайтІан гаьгъийал Гьолцо тамбигъ бѳс.
³ Лъаькъейа сукІола хохъи хемуха йе^нйагъаъас,
 муъмиллала хохъиш хемуха йилІа йа^ххъца.
⁴ Аьмал кІетІо гаьгъийо ахъо гъинила
 бетІергъаллила къаьмкъа гулцас таж йа^ххъца,
 йаьгъ-ламус гаьччо ахъо гьолцос лІоь^нвā
 кІовакІолцас унти ба^ххъца.
⁵ Муъмин-сукІос къас-ният ритІухълъилаъ
 муьхойо ба^ххъца,
 лъаькъейā ишлāъ гъилла-макро ба^ххъца.
⁶ Лъаькъейа сукІола сикІас калам аьдамлāш гье^н
 къе мегъцас жо гей,
 муъмиллала сикІа аьдамла хъосар бѳс.
⁷ Лъаькъейо сукІо къаьм лІийодā экца,
 гьолцос иш болъос, муъмин-сукІола билІос бигъа
 билІа ба^ххъца.
⁸ Инсан кІетІо гейлІо нисос гьолцос цІодорлѳи
 йегана,
 йакІиъ гъилла-макрона, хиянатлѳина гаьгъийо
 халкъилаъ нуькучІ ахъца.
⁹ Гъинилзу жу лІийодāна эгана,
 гъинизу жу лагълѳилаъ икъеллолѳи ахо гей,
 баьбалаш лукІмана гаьчІел букъо аьмал
 бѳвагъалгъа.
¹⁰ Муъмин-сукІол йикъеш гъинила саконелийал
 йаццас жо,
 лъаькъейа сукІос йакІо цІоцІойо йа^ххъца.
¹¹ Гъинис маьче богъдагулцалал о^нх йоцІлал оьлло
 баьба михъос,
 йочІчІā хияллāкъа оьмро богъцас сукІо а^нкъло
 гаьччо сукІо гей.
¹² Лъаькъейа сукІобāс хъала мосона гугъцас мисо
 гей,
 муъмиллала хохъис хемух билІа мизаъ ба^ххъца.
¹³ Лъаькъейа сукІол гъинила мунагъла гаьгъийа
 сикІа къор гулца,
 муъмин-сукІо балагълис тиса уь^нхош.
¹⁴ Кѳда йикъе-йаькъе гуванна михъоваъцой,
 сикІала каламлиъкъā михъос инсаллил боцІи-
 ризкъи.
¹⁵ Аьбдаллил гъинис гъино гицца йа^нкъойцІойо
 гейлІона,
 цІодораб сукІо бацола а^нкълолахъа энекси ахъца.
¹⁶ Аьбдалли йаьже нисослаъзу йегалца жу рази
 ахъеэшлѳи,
 а^нкъилли жу нукучІ ѳвал жавабна нилІаъас.
¹⁷ РитІухъабли нуъли битІараб нисос,
 о^нтІолаги нуъ о^нтІолас.
¹⁸ Ургъизи ахъечІе нисова йаьжи, балъай
 йаькъеллаъцой, лъукъзи ѳс,
 а^нкъилаблāла сикІаъас дару гѳс.
¹⁹ КІетІо йаьже нитоназу гъихлъос,
 о^нтІолālѳи гьѳс лагъзатлиъ йикъеш.
²⁰ Кешлѳилал и^нгьолдабацāла гъиделзу гъилла-
 макро бѳс,

маслаъатлѳи йогъцала сукІобāла йакІиъ рохел
 ба^ххъца.
²¹ Муъмин-сукІокъа балагъ мокъаъас,
 лъаькъейā сукІоба балагълиъ багъойбāцІна
 бāхъца.
²² Йо^нтІолацас сикІо БетІергъаллил йатІаъас,
 ритІухъабла сукІобāкъа Гъули рази ахъца.
²³ ЦІодорабли гъинис илмо-лъай муцос,
 аьбдаллила йакІи аьнтлѳи гиса чІалІеш.
²⁴ Йикъе-йаькъеъас кѳ ханлѳилаъ йа^ххъца,
 кІаьлѳила лагълѳилаъ кези бовагъца.
²⁵ Ургъеллихъа аьдамли къаьм йохолца,
 кІетІа йаьжи гъули рази ѳс.
²⁶ Муъмин-сукІо мадугъаллил гъино йегалца,
 лъаькъейа сукІобāла аьмал-хасиятли жувѳлзу
 къосси бовагъца.
²⁷ КІаьаб сукІо гъинила билъолис хо зизāъас,
 кІаьлѳи гаьччал боцІи-ризкъи ками ба^ххъаъас.
²⁸ РитІухълѳилас гъино чІаголѳилас гъино гей,
 чикейа гъиноли хеллиъ бейажеш.
13 А^нкъилабли ѳьжди або нисойо йѳс,
 йаьгъ-ламус гаьччо сукІо кантІизи огъдана
 нисѳ йохаъас.
² Гъинила кІетІа каламлиъкъā инсаллил кІетІослѳи
 йи^нхъос,
 хиянат-сукІола йакІиъ кешлѳи йа^ххъца.
³ СикІо цІуми йѳва руьгъна цІуми бѳс,
 ургъизи ахъечІе икълашейо пасад ахъца.
⁴ КІаьаблила йакІил тели жо йацца, амма
 гьѳшшона йи^нхъаъас,
 кІаьлѳи гаьчча йакІил йатІийо жо йи^нхъос.
⁵ Муъмин-сукІол о^нтІолālѳи йатІаъас,
 лъаькъейо сукІо инжитлѳилаъна
 къабигълѳилаъна э^нкъе-гѳс.
⁶ ЙакІо йа^нцойо инсан ималли сапарлиъна цІуми
 ѳс,
 лъаькъейо сукІо мунагъли лІийодā экилца.
⁷ Гьѳс сукІо жу бечедаб гейлІо нисона эчеш,
 гъинис гьѳшшона йа^ххъадана,
 бадисо ласо йукъо бечелѳи гъинис йа^ххъадана,
 гьѳшшона гаьъалІо нисона эчеш.
⁸ Инсаллис бечелѳи гьолцола оьмролахъаш
 багъоцас магъало гей,
 мискин-сукІол гьолълъос гъинкъи йа^ххъаъас.
⁹ Муъмин-сукІокъа къодо нур йечена йа^ххъца,
 лъаькъейа сукІос канлѳи йедна йолъос.
¹⁰ Букъа аьмаллиддāла даьъба-йаьже йа^ххъца,
 а^нкълова йовахийо а^нкъилаб ахъца.
¹¹ Бигъа йи^нхъойо бечелѳи гъех йолъос,
 гъаьтеэчена йокІолло бечелѳи – телилѳца.
¹² Кул ба^ххийо жо йи^нхъаъда йакІо кІокІос,
 йакІкъа гаьгъийо жо йи^нхъойолѳи оьмролаш
 моклѳилаъ йикъелца.
¹³ Насигъат аь^ндалаъ мейэшлал азаб михъос,
 амрова тІубази йовагъийал кири чахча.
¹⁴ А^нкъилаблис насигъат – маулхІаятлис моклѳи гей,

хеллила кїицилїисна гьолълъо тиса бāгъос!
 15 А^нкъло камилаб бахъийодола, къимат
 къоддāкца,
 хиянат-сукїос гъино йилїа загъматaб йахъца.
 16 Цїодораб сукїо илмо-лъайлигъой муьгъалї
 э^нкъеш,
 аьбдалли гъинис аьнтлїи гиса йагъос.
 17 Лъаькъейа чапарли балагълиъ бейажеш,
 божи гаьгъийо вакил унтилал даруцой ахъца.
 18 Насигъатла йовахаъцалāкъа къодо
 мискинлъина инжитлъина йо^нкъос,
 нисойо йохна э^нкъе-гогъцалас гъуьрмат бōс.
 19 Мурадлїи о^нкъоль йакїо рази йахъца,
 аьбдаллā нуькучїаб жолъилаъ йикъелца жувōл
 кантїизи бовал муьхобалъийолъи.
 20 А^нкъиллигъой къацїо эчейал а^нкъло мокъос,
 аьбдаллигъой ваццалъи йōвал зарал бахъца.
 21 Мунагъ бōвал муьгъалї балагъна мокъос,
 муьмин-сукїол шапакъатлил бечелъи йи^нхъос.
 22 Кїетїа сукїо къовала къовал муьгъаттā ирс
 бечаннēш,
 мунагъабли сукїо боцїи-ризкъи муьмиллāл
 гъихлъал бокїолца.
 23 Мискиллис муькъо-бох йоцїийо йахъца,
 гъилла-макроли мицалъ йахъийо муькъо-бох
 залїиъ йē^нш.
 24 Цїицїакъа йакїо йугъоцас сукїо – гъинис оьжо
 атїаъцас сукїо ахъца,
 оьжо аццала – гъули цїицїолил агъечїе
 эчаннейаъас.
 25 Муьмилла о^нха йоваццал бейасца,
 апаракїлāс о^нх нукона гъихлъос.
14 А^нкъилабли ахъа билїо йōс,
 аьнтабли гъули гъинила кōдāд йугъолца.
 2 Кїетїа гъидкъā э^нкъеца сукїо Бетїергъаллихъа
 гъичїеш,
 чїикї-чїекїдийа гъидкъā э^нкъецала Гъули э^нлъана
 оваъас.
 3 Аьбдаллила сикїа гъинила михъāъ баькъелал
 цїицїо михъолца,
 аькъилаблила сикїа жу цїуми бōс.
 4 О^нсо гаьччāс гъи^нсо йоьчїчїо йахъца, о^нсо
 йогъдабагулцалāс –
 муькъо-бохас йоцїийо йахъца.
 5 Битїараб нуьъ о^нтїолаъас,
 о^нтїолацала нуьъли сидилъ гъо^нсо йе^нхенна
 гъереси нисос.
 6 Йаьгъ-ламус гаьчча сукїо а^нкъиллїи йи^нзца,
 амма йи^нхъаъас,
 цїодораблил илмо-лъай бигъазу михъос.
 7 Аьнтаб сукїодойс атāк,
 гьолцола йаьжиъ а^нкъиллїи йи^нхъаъцаслїи
 йикъе дул.
 8 Суд а^нкъилла цїодорабла гей?
 Судлїо нисода гьоллол гъидеш гъино йикъеш.
 Суд аьбдаллāш а^нкъло гаьъа?

Судлїо нисода гьолло гъилла-макролас гъино
 йи^нзца.
 9 Аьбдалла, мунагълāдойс бовачоцала аьдамлāкъа
 лъо^нвабас,
 кїетїа аьдамлāла билїокъа баркат гулца.
 10 Йакїилзу йикъеш гъиниъ гаьгъийо пашманлїи-
 къарилъи,
 йакїиъ гаьгъийа рохеллиъ сукїос сукїо алїо
 э^нкъаъас.
 11 Лъаькъейа сукїос билїо йугъос,
 муьмин-сукїос къай кїетїлъис.
 12 Гей гъино инсаллил йа^нкъойцїōлїо гиццас,
 амма ахирна гьолълъо хеллиъ бейажеш.
 13 Лъо^нваслаъна кїокїал йахъца аьдамлис йакїо,
 рохелна пашманлїилаъ йуь^нхал йахъца.
 14 Капураблāла ишлāл тамбигъ насиб бахъца,
 кїетїа сукїобāла ишлāл кири бахъца.
 15 А^нкъло-лъай гаьччо сукїо лъинкъаназу божча,
 цїодорабли сукїо шибаб хаьба масана багъос.
 16 А^нкъил, кешлъилахъа гъичїена, гьолълъодойс
 атā эчеш,
 аьбдал сидхъана гъицїаъас,
 гъулāзу гъо^нссидихъана йахъаъас гьолцол йогъо
 йе^нхенна.
 17 Симахъоцала сукїо аьнтаб жо йōс,
 кешлъилал и^нгъолдацас халкъилал атїаъас.
 18 Къоллā аьдамлāл аьнтлїи насиб йахъца,
 цїодораблāл илмо-лъайлис таж йи^нхъос.
 19 Чикейā аьдамлā, кїетїа сукїобāдой аь^ндā
 ахирна къаьм йуь^нкъолча;
 лъаькъейā сукїобāна муьмиллāла кавлидой
 къаьм йуь^нкъолча.
 20 Мискиллидойс мадугъанна очош,
 бечедаблис ваццāна тели бāхъца.
 21 Мискинаб мадугъал охаъцалал мунагъ бахъца,
 гъардараб гаьъад мискиллāкъа йакїо йугъоцас
 сукїо!
 22 Кешлъилал и^нгъолдабацас сукїоба къосси
 бāхъна гаьъад?
 Амма кїетїослїи йогъцас сукїо аьдамлāл ацца,
 гъулāзу гьолцокъа божилъина йōс.
 23 Шибаб гъаьлтїи-пишалис пайда-хайир бахъца,
 наьгъакъда йикълашецала сикїа гъо^нс мискинлїи
 йо^нкъолца.
 24 А^нкъилаблāс бечелъи – гъидела къаьмкъа
 гулцас таж йахъца,
 а^нкъло гаьччāла муьхо-маьхейолъила жуьвōл
 гъо^нс аьнтлїилаъ бейажеш.
 25 О^нтїолаъцāла нуьъли аьдамла хъосар бовагъца,
 о^нтїолацала нуьъли ми и^нсос.
 26 Бетїергъан Аллагълихъа гъичїеца инсан
 э^нлъейо ахъца тушмаллихъа багъона бахъаъцала
 хъалалилъ,
 гьолцола къованна гьолълъо хъалалиъ
 гъичїейолъи гаьъа.

²⁷ БетІергъан Аллагълихъа гъичІейолъи – маулхІаятлис мокІ гей, хеллила кІицилъисна тиса бāгъос.
²⁸ Халкъ телилъда – халлис къимат къоддāкца, аьдамла даьгъбалъда – гъули пасад ахъца.
²⁹ Сабру букъо гаьгъийо гъинила а^нкълола къоддāкІца, симо гъех бигъцала гъинис аьнтлъи гиса йагъос.
³⁰ ЙакІила сабрула магъол чІаголъи ницца, сукІол йахъийа жойлакъа йакІо йагъолāлъи лІоь^нйш унти гей.
³¹ Мискиллāл зулмо богъцалā гьоллōл бāхъилло Аллагъ какзи ъс, пакъирлāкъа йакІо йуь^нгъоцалā Гьолцос цā^н къоддāкІца.
³² Лъаькъейа сукІоба гъидела кешлъила лІуьвабахолча, муъмила гъидела кІетІослъила хъосар бовагъца.
³³ А^нкъиллъи а^нкъилабла сукІобāъ гей, гьо^нсолаъ гъули аьбдаллāъна йи^нхъос.
³⁴ РитІухълъила халкъ къоддабāкІца, мунагъли шибаб къавмалил рогъо-ниц бъс.
³⁵ ЦІодорабли лагъли хан рази ъс, йаьгъ-ламус гаьчча лагъли гьолцос симо бийиллис.
15 Гьеренаб жавабли симо больолца, хъачІабли йаьжи симо йилІа бийиллис.
² А^нкъилаблāла сикІаькъā илмо-лъай гъс, аьбдаллāла сикІаькъā аьнтаб йаьже гъс.
³ БетІергъаллис гъаьй йо^нкъаъцас маьче гаьъа: чикейāна бегабас, кІетІāна бегабас.
⁴ СикІас гьеренлъи – чІаголъилас хоьхо гей, йо^нтІолацала сикІа пасад бъс.
⁵ Аьбдалли абос малъи-хъай гъица мейаъас, кантІизи ъйолъи йохийал а^нкъло мокъос.
⁶ Муъмин-сукІос билІо хазиналис йоцІна йахъца, лъаькъейа сукІобāла боцІи-ризкъила балагъ къодо мокъолца.
⁷ ЦІодораблила сикІа илмо-лъай мите мъш, аьбдаллāс йакІода гьолълъодойс атā йовачош.
⁸ Лъаькъейа сукІобāс къурбан БетІергъаллил батІаъас, муъмиллāла гъари-доьъалкъа Гъули рази ахъца.
⁹ Лъаькъейа сукІос гъино БетІергъаллил йатІаъас, ритІухълъи тІалаб йогъцас сукІо Гьолцол ацца.
¹⁰ Гъинолкъас тарзи ахъийа сукІол тамбигъ букъо бахъца, нисойо йоваъцас сукІона хеллиъ э^нкъеш.
¹¹ Журжагъна Жагъандаманна БетІергъаллидой гъаьгъа аь^нйдā гей, аьдамлāла йакІиъ гаьгъийо жо Гьолцол йилІазу ахо йикъаъасди!
¹² Йаьгъ-ламус гаьчча сукІол йатІаъас жу кантІизи ахълал, аькъилаблāдой гъицана э^нкъаъас гъули.
¹³ ЙакІиъ рохел зогъда мотІо цІилІона бахъца,

йакІкъа мокъова ургъелли йакІо йугъолца.
¹⁴ ЦІодораблила йакІи илмо-лъай тІалаб бъс, аьбдаллāла сикІа йуь^нхъчаш жо – аьнтлъи йахъца.
¹⁵ Мискин-пакъирлил къацІцІā водбо чикейā йахъца, йакІо цІилІовāл нитоназу бейтен йахъца.
¹⁶ Йоькъкъана йахъна БетІергъаллихъа гъичІейолъи ахо гей, тели бечелъина йи^нхъона, гьолълъола ургъеллиъ ахъийагъа.
¹⁷ Дул атІийа сукІогъой йуь^нхъийо чІагъбаш кен ахо гей, йакІиъ симона бахъна мухал бегъакІийа о^нсис хо йуь^нхъийагъа.
¹⁸ Симо гъех бигъцала тушманлъилас цІо лъишелца, сабру гаьгъийасола даьъба-йаьже йолъолца.
¹⁹ КІаъаблис гъино зазлис йоцІийо йахъца, муъмиллис гъино йа^нкъойцІойо йахъца.
²⁰ ЦІодорабли оьжди або рази ъс, аьнтабли – ийо нуькучІ йъс.
²¹ Аьнтаб гъинила аьнтлъилакъа рази ахъца, цІодораб сукІо йа^нкъойцІойо гъидлакъā э^нкъеш.
²² А^нкъло-насигъат зогъаъда мурадлий о^нкъаъас, а^нкъло ниццас телибалъда мурад гикъа мокъос.
²³ Гъинила сикІала кІетІа жавабли инсан рази ъс, нисал нуцІāцо, нисойо йаьже ахо гаьъад!
²⁴ ЦІодорабли сукІола гъиноли къоддā бейажеш, гигъа гаьгъийа журжагълиъис гъули хъосар ахъца.
²⁵ Йукъо йакІо гаьгъийа сукІос билІо БетІергъалли къаьм лІийодā йекилца, къоролайлила маче-бохас оьрхъи Гьолцо гаьлълъāчо йечаннъш.
²⁶ Чикейа сукІобāс ният-къас БетІергъаллил батІаъас, кІетІа сукІола каламликъа Гъули рази ахъца.
²⁷ Гъаьрамаб боцІи-ризкъи йакІо йоцІечІе бокІоллас билІо йугъолца, ришват батІеэшлāс – чІаго гъихлъолца.
²⁸ Муъмилли йаьже пикро богъна нисос, лъаькъейа сукІола сикІа кешлъи чІалІеш.
²⁹ Лъаькъейа сукІодойс БетІергъан атā эчеш, муъмиллис гъари-доьъа Гьолцол тухъца.
³⁰ ЙакІо аваданлъилаъ гаьгъийахъа гувабацІовāс йакІо рази йахъца, кІетІа хабалли лІоь^нва йилІакъолца.
³¹ А^нкъилаблāъ э^ндо и^нхъос бетІербахъи кІетІлъицасна насигъатлихъа энекси ахъцасна сукІо.
³² Нисойо жо аь^ндалаъ йе^нйаъцала сукІо гъинис оьмро инжит-гъаькъир бъс, насигъатлихъа энекси ахъийал а^нкъло мокъос.
³³ БетІергъаллихъа гъичІейолъила а^нкъиллъилаъна адлолаъна уь^нхо-аь^нхелца,

цā^н йе^нкъал аь^нйдā аьдамлис сабру-мутїѣлъѣ телилъца.

16 Йакїс пикро-хиял инсаллис гей,
сикїас жаваб Бетїергьаллис гей.

² Инсаллил гицца гьинис ният-къас мацоѣо гейлїона,

Бетїергьалли масана шибабли ругьлис пикро-хиял.

³ Дибозу ишла, Бетїергьалликъа боважна,
йечабаннейагда,
йакїкъа гаьгьийо жо тїубазї йахъца.

⁴ Гьо^нсдана мурад гаьчїел гьоьшшона жо
йахъинна гаьъа Бетїергьалли,
лъаькъейа сукїобана бāхъинна Гьолцо
балагьлила водлāl.

⁵ Бетїергьаллил букъо аьмал гаьгьийā бātїаъас,
гьоллōл тамбигьлиъис тиса муьвахаъчалакъа
йакїо йо^нкъос.

⁶ Гургьел-рагьмолана божилъилана мунагьла
чурзи йовагьца,

Бетїергьаллихъа гьичїейолъїла кешлъї
муьгъаттā тїуцца.

⁷ Инсаллила ишлāкъа Бетїергьан рази ахъда,
гьолцола тушмаллāгьойна рекъел бахъилца
Гьолцо.

⁸ Гъаьла-бацїадса йи^нхъойо йоькъкъа жо ахо гей,
о^нтїолана йи^нхъова телилагъа.

⁹ Инсалли гьинил э^нкъе-говал гьино къодос
гьакїца,

гьолълъо гьид гьули Бетїергьалли эжеллис.

¹⁰ Аллагьлила сикїад пача икълашеш,
пачали битїараб гьоькмо богьчалаъ, гьолцола
мицана мунагь боваъас.

¹¹ Ахо йа^нсалабацас сайцїорийана, сайцїорийāс
хаьтїāна Бетїергьаллиъкъā гей,
базаргаллила боьъоъ гаьгьийа гирийана Гьолцо
йовагьийā гей.

¹² Кешлъї йōйолъї пачāl йатїаъас,
ритїухълъїла гьоллос ханлъї йилїакъолца!

¹³ Йо^нтїолāъцас сикїо пачалил йацца,
о^нтїолāъцала сукїос къиматна бōс гьолцо.

¹⁴ Пачалис симо хеллис чапар гей,
амма а^нкъїлаб сукїохъа гьолцос къаьм лїийодā
йуь^нхонна йахъца.

¹⁵ Пачалис мотїо мацоѣо зогъда, рагїиятлис † йакїо
гигъа йе^нкъеш,
гьули рази ахъийолъї йе^нлъейо гей эмедāла
гьасаль.

¹⁶ А^нкъїиллъї йи^нхъойолъї месед йи^нхъовагъа
кїетїо гей,
а^нкъло-насигъат михъойолъїна ахо гей окко-
месед йи^нхъовагъана.

¹⁷ Мацова аьдамлāш гьино кешлъїлаъас
бовачойолъї гей;
гьинисзу гьино цїуми йōйо сукїо хъосар ахъца.

† Рагїият

¹⁸ Пасадлъїлас аь^нйдāш жо – чїугьї-пахрулъї гей,
къаьм лїийодā йекийāс – букъо аьмал
бахъийолъї гей.

¹⁹ Мискиллāъ э^ндо сабру-мутїѣлъїлаъ
ахъийолъї ахо гей,

чїугьараблāс давла биццас ахъчалагъа.

²⁰ Бетїергьаллис йаьже йохийāl кїетїослъї
йи^нхъос,

гьардарабла гаьъад Гьолцокъа йакїо йо^нкъона
боважийā.

²¹ Къаьмиъ а^нкъло гаьгьийахъа цїодораблїо
нисос,
кїетїа каламлід икълашецалас илмо-лъайна
дїслїис.

²² Цїодораблāl а^нкъло-малъї – маулхїаят гей,
аьбдаллāl тамбигь гьидесзу аьнтлїи гей.

²³ А^нкъїлаблїла йакїиъ гаьгьийона гей гьолцола
сикїа нисоцас жо,

гьолцола сикїаъаслїо нисода а^нкъло-насигъат гьс.

²⁴ Нийā калам тїотїис нуцолъїийо гей,
йакїил лазатна ницца гьолълъо,
лїоь^нвāl даруна гей гьоло.

²⁵ Гей гьино инсаллил йа^нкъойцїойолїо гиццас,
амма ахирна гьолълъо хеллиъ бейажеш.

²⁶ Нуковахъа сукїо огъдас,
гьолцола о^нха икъе-аькъе голцас гаьлълъоха
гьули.

²⁷ Гъаликатаб-къадараб сукїо кешлъїлал
и^нгьолдас,

гьолцола мицаъкъā цїо гьс.

²⁸ Мекъабли сукїо даьъба-йаьже йи^нте йе^нш,
мицахъалли сидил-гьо^нсо ваццāна атабāкїца.

²⁹ Зулмолалъдā гъаьї гаьгьийа гьинис гьїцас
сукїо къосси бс,

чикейа гьїдна эжеш.

³⁰ Гъаьї йаькъенна говацїойо сукїо гьїлла-
макролал и^нгьолдас,

сикїо чїекїдокїцалас йакїиъна кешлъї йу^нцона
йахъца.

³¹ Гъаьлдийо ке^нйа – къухъийо таж гей,
ритїухълъїлаъ оьмро мейал, гьулина гуцїос.

³² Сабру букъо гаьгьийо – багъадурлигъана кїетїо
гейлїо нисос,

гьинис тавакал гаьгьийона – шагъар кōъ
бокчийагъа кїетїолїо нисос.

³³ Цїула аьдамлā милъїнаъ йагъос,
амма лъōкъади цїула йо^нкъōлъїна
Бетїергьаллиъкъā гей.

17 Раьгъат-гъаьлкилаъ муьхъчаш хъохъова
баьбалаш лукїма ахо гей,
даьъба-йаьжиъ бесал билїо йоцїийо зизā
хологъана.

² Овакъа о^нкъезшла оьждигъана цїодораб лагъ
къоддāслїо нисос,
иснāъ балїо битїїа ирслис бутїана михъослїо
гьолцол.

³ Окколас гъаъл бикъелца цІойла пирали,
 меседлис гъаъл бикъелца цІойла кутакли,
 инсаллила йаКІис гъаъл БетІергъалли бикъелца.
⁴ Чикейо сукІо чикейа сикІахъа энекси ахъца,
 о^нТІолаги сукІона кІортІон-миц а^ндалаъ мѐш.
⁵ Мискиллăкья лъо^нвацас сукІо ахъца гьоллѐл
 бăхъилло Аллагъ охаъцас сукІо,
 сукІокья балагъ мокъовакья рази ахъийо сукІона
 тамбигълиъис тиса у^нхаъаш.
⁶ Ицилăс къамкъаш – таж гьолцола къовас къова
 гей,
 къовас къадро-къимат – ийо-або гей.
⁷ Абдаллила сикІаъ пасигъабла йаъжбо
 къувахъаъас,
 гъаькимлăкьяна кІортон-миц йилІазу къухъаъас.
⁸ Ришват ниццала сукІол пикро бахъца
 ришватлихъа йогъна йахъаъцас жо гъаълІо
 гицІна,
 гъули нă йежена йе^нкъедана, гьолълѐхъа мурад
 тІубази бахъцалІо.
⁹ Лъоди гъинис йаКІо йугъоллолъи йу^нцоцала
 сукІо гъиниъ божи-рокъи дйскІис,
 бета йаКІо йугъолъи йаКІкья йо^нкъолцала
 гьалмагъли йугъолца.
¹⁰ А^нкъилликья аьйиб гуллакъкă бахъийо асар
 тели гей,
 гьо^нсчІитІ кІобала баькъенна аьбдаллил бахъийа
 асарлигъа.
¹¹ Чикейо сукІо питна баьгъиълал и^нгьолдăзу
 ахъца,
 амма лъаькъейо наиб о^нкъоссăъ гьолцока
 къодо.
¹² КІапІейа йагъоллийо сй^нгъой кези ахъийолъи
 ахо гей,
 аьнтлъила а^нлъо йоцІийо аьбдал кези ахъийагъа.
¹³ КІетІослъилал кешлъи йогъцала билІоъос
 кешлъи йолъал рес гъаъа.
¹⁴ Даъба-йаъже йахъийолъи йе^нлъейо гей
 мосийа кІăъаш гиса йогицІал гъаьдур йахъийа
 э^нхель;
 даъба-йаъже йолъола йу^нхолъал аь^нйдă.
¹⁵ БетІергъаллил йатІаъцас къона жо гей –
 аьйиб гъаьгийо ритІухъ ойолъина
 аьйиб гъаьччал тамбигъ бѐйолъина.
¹⁶ Аьбдаьллила кѐъ окко сийо йовалди?
 А^нкъиллъи йохалди?
 Гьолълъонна а^нкъло оьлаъаш гьолцос.
¹⁷ Гьалмагълис рокъи кІетІо-цаццо йѐслаъ загьир
 йахъца,
 къарилъи къодо йо^нкъоль мийахъал бăцца
 иснана.
¹⁸ А^нкъло гъаьчча сукІо йаькъенна кѐна йохна
 аманат бѐс,
 сукІос нагълъи йоцІослІо нисона йаьжена ницца.
¹⁹ Даъба-йаъже йахъал йатІийо сукІо –
 мунагъ бовал баццас сукІо гей.

ЧІугъзи ахъна кав гьоъокъаКІцас сукІо –
 гъинизу жу лІийодăКІцас сукІо гей.
²⁰ ЙаКІиъ чикейо къас гъаьгийăл талигъаб водо
 йо^нкъаъас;
 кІортон миц баькъелцалăнна балагъ мокъос.
²¹ Аьнтаб оьжо къайбакья зогъда къарилъи
 къодос йолъаъас,
 а^нкъло гъаьчча оьждина або рази оваъас.
²² ЙаКІо аваданлъи – инсан сагъ огъцас дару гей,
 йаКІо къарид йахъда лІоь^нва хъохъос.
²³ Лъаькъейа сукІол ришват а^нгъаъас бокчина
 ницца,
 гьолцо мекъаб гьоькмо боваллъид.
²⁴ ЦІодораб сукІо а^нкъойцІо а^нкъиллъи гъаьлăчо
 говацІона ахъца,
 аьбдаллис гъаьйда гъуги-гъоттă гувабацІона
 йахъца.
²⁵ Аьнтаб оьжо – абос йаКІис унти гей,
 гъули ѓва ийола йаКІил – пашманлъина гей.
²⁶ Аьйиб гъаьччал тамбигъ бѐйолъи лъаькъейо жо
 гей,
 вагъаллăзу чикейо гей йаКІо йа^нцѐ гъаьгийаддăла
 гъаькимла лІуьручІбад бăькъеллолъи.
²⁷ Илмо-лъай гъаьгийа йаъже пикро богъна нисос,
 цІодораб сукІона гъинил жу йогъодакья ахъца.
²⁸ ГьокІ йоъинна эчецас аьбдална а^нкъиллъилаъ
 икъелца,
 сукІо йи^нхъона эчеда цІодораблъилаъна бикІзи
 ѓс.
18 Атă огицІна эчейо сукІо гъинил пайда мизцас
 сукІо гей;
 бадло нисойо жо гьолцо гьо^нсна аь^ндалаъ
 йе^нйаъас.
² Биджи йахъанна йикъанна йатІаъас аьбдаллил,
 гьолцол йацца йаКІиъ гъаьгийо жо гиса йагъал.
³ Иман гъаьччолъиладдăла муьгъалІ гъаькъирлъи
 йо^нкъос,
 инжитабла ишлăгъа муьгъалІ рогъо-ницна
 мокъос.
⁴ Инсаллила сикІаъ а^нкъилабла йаъжбо гилъилло
 ралъадлъилаъ йийакъелца,
 а^нкъиллъина зарпилаъ йе^нкъеца э^нхеш
 лъилъилаъ йикъелца.
⁵ Гьоькмо бѐслаъ, аьйиб гъаьгийона иженна,
 аьйиб гъаьччо уьволлолъи кІетІо жо гъаъа.
⁶ Аьбдаллила мица даъба-йаъжиъ бейажеш,
 сикІаддăла гьолцола михъăл кІобалăна йе^нйахеш.
⁷ Аьбдаллила сикІаъас миц – жу угъолцас жо гей,
 гьолцола поровă нисойона гъули э^ндо экилцас
 хъаранди гей.
⁸ Мицахъаллис йаъжбо энекси ахъцалал – бисун
 кІетІо кен гей,
 лазатликья йаь^нчибăцІилца гьолцо гьоллѐл.
⁹ КьодтуцІо билІо йогъцас сукІо ахъца гъули
 йугъолцалăс ис.
¹⁰ БетІергъаллис цă^н – билІă хъала гей;

муъмин-сукІо гьулиъ э^ндокца,
гьолцол гьоъшшона гьинкѝи гаъъа.

¹¹ Бечедаблис боцІи-ризкѝи – вагъли гьолцос билІа хъала бахъца,
гьолцол йакІил пикро бахъца гьоло гьиндой гугъна бахъаъцас кало гейЛІона.

¹² Экал аь^нйдā инсаллис йукъо йакІо йахъца,
цā^н йе^нкъал аь^нйдā аьдамлис сабру-мутІиълѝи телилъца.

¹³ Нисона гикъа йо^нкъал аь^нйдā жаваб нилІийолѝи –
аьбдаллъина инжитлъина гей.

¹⁴ Инсаллила ругъ-жанли унти буъволча,
амма йакІо йекийолѝи лъѝхъад йохна йахца?

¹⁵ ЦІодораб сукІола йакІил илмо-лъай михъос,
а^нкъилаблила аь^нгъали а^нкъло тІалаб бѝс.

¹⁶ Сайгъатла нийаццала гьинил дунийал къекъе мѝш,

укъа гьаькимлъилаъна о^нкъос гьули.

¹⁷ Суд йѝслаъ, аь^нйддā икълашецас битІараб гейЛІо гицца,

о^нкъона гьолцол данде эчейа сукІо суалла нийаццал.

¹⁸ ЦІула йагъова жойла даъба-йаъже йолъолца,
баъхаъаслІо нисона бечейаъ балІо маслаъатна бѝс.

¹⁹ Ишелдана симахъойо ис багъона бахъаъцала шагъарбалъ э^нлъейо ахъца,
даъба-йаъжена йелъейо йахъца хъалалила гъешейа кавлилѝ.

²⁰ Инсаллила икълашейана о^нхал кен йи^нзца,
гьолцола сикІаъкъā гувагъийа йаъжлāна гьолцол баъба-ца^н йи^нхъолца.

²¹ Мица аьдамна икъеш чІагона бс,
тели икълашецалал йикъал нуцІос гьули.

²² КІетІо ахъо йи^нхъовал кІетІослѝи йи^нхъос,
БетІергъаллис баркатна михъос.

²³ Мискин-сукІо гьеренна гьалимна бовагъца,
амма бечедабли хъачІаб жаваб ницца.

²⁴ ВаццалІо нисоцас сукІо ваццана ахъаъас,
амма гьо^нсо-гьо^нс вацца истІигъана кІетІо ахъца.

19 А^нцона э^нкъе-гогъцас мискин-сукІо кІетІо гей,
сикІаъ гьилла-макрояб мицна, къаъмиъ а^нкълона гаъчча сукІогъа.

² Илмо-лъайлил гьино гаъччо къаъмна кІетІо гаъъа,

хаъба йилІа багъоцас хих тІотІечІена,
хаъба нāди мехечІена гьихлъаъас.

³ Гьинилазу аьнтлъила инсан угъолца,
амма гьолцола йакІи БетІергъалликъа симо бѝс.

⁴ Бечелъила ваццāна тели бовагъца,
амма мискинлъила гьо^нс гāъгъийо ваццана атāкІца.

⁵ О^нтІолана нуълъѝи йѝйо сукІо тамбигълиъѝи тиса уь^нхаъаш,
мекъаб йаъже нисоцас сукІона хъосар ахъаъас.

⁶ Телила гургъел-раъгъмо гьарзи бѝс,
гьаькимлāдой аь^нйдāна бечена,
тели сайгъатла нийаццалāсна гьалмагълъилаъ сукІоназу ахъца.

⁷ Мискин-сукІо къацІцІола иснāнна атІаъас,
ваццāна гьолцодойс йилІазу атā боъчош.
НилІийо йаъже гьо^нсна тІубази йоваъцала гьоллогъой муьгъалІна гьихлъос гьули.

⁸ Гьинил жу аццала а^нкъло-лъай тІалаб бѝс,
гьинилзу кІетІослъилал а^нкъиллъилаъна цІодорлъилаъна эчеш гьули.

⁹ О^нтІолана нуълъѝи йѝйо сукІо тамбигълиъѝи тиса уь^нхаъаш,
мекъаб йаъже нисоцас сукІона хеллиъѝи тиса уь^нхаъаш.

¹⁰ Аьбдалликъа гьарзалѝи-бечелѝи къухъаъас,
йилІазу къухъаъас гьаькимлāкъа къодо лагъли ханѝи йѝйолѝи.

¹¹ Инсаллила а^нкълола гьолцос сабру букъкІис,
аьйибликъас къодос тилІкийо инсан цā^н йе^нкъейо ахъца.

¹² Пачалис симо бийолѝи йе^нлъейо йахъца гьалбацІлила хъаьлІейаль,
гьолцос кІетІо говацІѝйолѝи йе^нлъейо йахъца бохакъа йекийа хидалалѝ.

¹³ Аьнтаб оъжо ахъийолѝи абос талигъ бугъойолѝи гей,
сикІо чикейо ахъо – гьо^нсна йолъечІе къамакъас гугъцас ахатІо гей.

¹⁴ БилІо-а^нхна маъишатна ийо-абохъас йи^нхъойо ирс гей,

амма цІодораб ахъо БетІергъаллис сайгъат гей.

¹⁵ КІаълъѝила милІаъ бовахца,
огъдāl атІаъцалас о^нх нукона гьихлъос.

¹⁶ БетІергъаллила амролакъа уь^нхо-аь^нхецала гьинис руьгъ цІуми бѝс,
Гьолцос гьино йохезшна угъос.

¹⁷ Мискиллил нилІийо садакъа йахъца БетІергъаллил нагълъилаъ нилІийо окко,
йѝйо кІетІослѝи Гьолцо йоцІечІе йечаннейаъас.

¹⁸ Укълъал аь^нйдā бова оъждил адло, бетана аьдада угъос гьули.

¹⁹ Симо бигъцалал тамбигъ бовал нуцІос,
вагъаллийа сукІокъа дибо йакІо йугъона йилІазу нигъади йахъда,
букъо тамбигъ бовал нуцІас.

²⁰ Нисѝ йоха, насигъат аь^ндалаъ мейа,
дулзу а^нкъло мокъал.

²¹ Инсаллила йакІиъ тели къасдла йāхъца,
амма БетІергъалли чахийовāъ йахъаъас.

²² Йолъаъцала гургъел-раъгъмоли инсаллис йакІо рази йѝс,
о^нтІолālлъилагъа мискинлъизу ахо гей.

²³ БетІергъаллихъа гьичІейа оьмро цІуми бѝс,
о^нх йоцІнана ахъца гьули, кешлъина йе^нхаъас гьолцолѝ.

24 КІаъабли кō хаътІаъ йечаннеш,
амма къаъ сикІадой гъули йезал гьолцол загьмат
йахъца.

25 Йаъгъ-ламус гаьччо сукІо зукІна-аькъелда
кьоллā аьдамла цІодорабла бāхъца,
а^нкъло гаьгъийал малъзи йова – гьолцол илмо-
лъай михъос.

26 Абос адаб боваъцаласна, ийо гиса йоццаласна
оьжо инжит-гъаькъир ахъца.

27 Малъилахъа энекси ахъаьда
илмо-лъайлидойс атāкца, дие оьжо.

28 Гьилла-макро гаьгъийо нуъь битІараб гьоькмо
бōвакьа кьодо лъо^нвас,
лъаькъейа сукІос сикІо кІортІоллās йоцІийо
йахъца.

29 Йаъгъ-ламус гаьчча сукІобāl тамбигъ-жаза
кьодо йо^нкъал гаьдурса йахъца,
аьдаллāла михъāкьа йаькъелал кІобалāна
гаьдурса йāхъца.

20 Гъино йаъгъ-ламус гаьччо жо бахъца,
чІаъа гъалагаб жо бахъца.

Гьолло къонина къосси оьвасна а^нкъло болъос.

2 Пачалис симо бийолъи йе^нлъейо йахъца
гьалбацІлила хъаьлІейалъ;
гьолцос симо бийиллицала сукІона хел кьодо
къисас.

3 Даъьба йаьжиъис атā эчелъ инсаллис къадро
къоддāкца,
амма аьбдаьллихъа гьо^нсна йахъаъас гьинилзу
йогъо гунна.

4 КІаъабли муькъо гьинила замаллиъ йи^нзаъас,
муькъо-бох йуьгъчалаъ,
гъули муькъо йи^нзал уь^нхолъча, амма гьоьшшона
йи^нхъаъас.

5 Инсаллила йакІис ният-къас гилъилло ралъад
гей, цІодорабли сукІол гьолълъос о^нкъо йи^нхъос.

6 ЙакІо-божи гаьгъийā сукІоба жувōл гейлІо
нисона илІелабацас аьдамла тели бāхъца,
амма божи гаьгъийо сукІо и^нхъонна лъōхъад
ахъца?

7 Муьмин-сукІо гъаьлаллъилаъ э^нкъе-гōс,
гъардарабла гаьъад гьолцоькъā бāхъийā къована.

8 БитІараб гьоькмо бовал тахликъа къē эчейа
пачали,
гъаьй йе^нхенна, къацІцІо кешлъи лъацаййацой
исиъца.

9 Лъōхъад нисона йахъца до дие йакІо йа^нцонна
цІуми йогъналІо нисона,
до мунагълиъис а^нцойо гейлІо?

10 Ахо йа^нсалабāъцас гирийана, йа^ншекІийо
йокъна БетІергъаллил йātІаъас.

11 ИтІинāкьа бехъхъа гьолцола ишлāхъана
говацІона йикъеш –
йа^нцōди, ритІухъабди гей гьолцос уь^нхо-
аь^нхейолъи.

12 Тухъал аь^нгъана йегāl гъаьйна БетІергъалли
йахъилло гей.

13 Дул малІо йатІāкъа – мизу мискин ахъца,
гъаьйда йе^нйагъенна йечабаннейа – баьба-ца^н
телилъца.

14 Йи^нсона йохъалаъ нийоди гейлІо, нийоди
гейлІо нисос,
амма гъули йохна муьгъаттā кІетІо гейлІо нисос.

15 Меседна гей, жавгъар-якъутна тели гей,
амма цІодораб сикІо нигъади-судийāъ йи^нхъаъас.

16 Йагъа кьодос лъицІо сукІола сукІос жо кьодо
йохийа сукІохъас.

Багъа балІо гулло къай сукІола сукІос жо кьодо
бохийа сукІохъас.

17 Гъаьрамаб баьба аьдамлил нийалъца,
амма бета гьолцос сикІо кІаьчлис йоцца.

18 А^нкъло мелъелда, мурадлий о^нкъас;
а^нкъиллāгъой ургъизи ахънāъ, рагъна бовāкъа.

19 Мицахъалли божилъи йугъолца;
сикІо тели йе^нгъцаладойс атā эче.

20 Ийо-абол наьъана ниццала сукІос
лампа бишун коллІа мицаъ йедца.

21 Гъех михъова боцІи-ризкъилакьа ахирна баркат
гулаъас.

22 «Ми йōйо кешлъи до йоцІал», – лІо нисāкъа.
БетІергъалликъа тІутІна йечаннейа, Гьолцо комак
бовас дул.

23 Ахо йа^нсалабāъцас гирийана БетІергъаллил
йātІаъас,

гьилла-макрова гаьгъийā сайцІорийана Гьолцол
йātІаъас.

24 БетІергъаллис амро гаьчІел инсалли хаьба
багъаъас.

**Нигъад гьолцол йикъеш гьинила гьиноли гъули нā
эжецасна?**

25 Пикро бойчІе гьо^нс жо БетІергъаллил назрона
йогъна,
бета до сийод йōйолІо нисоваькъā инсаллил къор
гулца.

26 А^нкъилабли пачали лъаькъейā аьдамла
лъацаййацой исibaъца,
бета гьоллокъа кьодо йал йолца.

27 БетІергъалли инсаллис руьгъ лампаладцой
бабалокІца,
гьолцола йакІила о^нкъаъ гаьгъийасна гъаьл
бикъелца.

28 Гургъел-рагъмолана божилъилана цІуми оьс
пача,
кІетІослъилана гьолцос тах цІуми бōс.

29 Оьлохъаллāl машгъурлъи гьидела къуват-
жалли йи^нхъолца,
ицилāна гъаьлдийа ке^нйā кьухъийā бовагъца.

30 ЗукІна-аькъеллахъа лъаькъейо сукІо кІетІлъис,
лаьхълāна гьолцос йакІо йа^нцойо йōс.

21 Пачалис йаКІо БетІергьаллила ихтийарлиъ гей.
 ЙатІацо э^нхеяа йе^нйагьцалаъцой,
 Гьолцо пачана гьинил атІгъа уь^нхо-аь^нхелца.
 2 Шибабли сукІол гицца гьинис гьино
 йа^нкъойцІойо гейлІона,
 амма БетІергьалли йа^нсас гьолцола йаКІиъ
 гаьгьийо жо.
 3 Къурбан муховагъана хирияб гей
 БетІергьаллидой аь^нйдā
 ритІухълѣи цІуми йойолѣина
 а^нцогъа уь^нхо-аь^нхейолѣина.
 4 Гъаьйдāш чІугьина йаКІис пахрулѣина –
 гьула лъаькъейа сукІобāс лампа, вагьлина
 мунагъаб гей.
 5 КІаълѣи гаьччā пикро-къаслā пайда-хайирлиъ
 бейажеш,
 эдеъзи ахъийолѣила мискинлѣилаъ бейажеш.
 6 О^нтІолана бокІолло хазина – залІи бежена
 мекъецас готІ гей.
 Вагьаллиа хазинали хел къодо къисас.
 7 Лъаькъейа аьдамла гьидела зулмо-гъаьлли
 пасад бовагъца,
 йа^нкъойцІова гьидкѣа мекъаъцас гаьлѣъо
 гьоллѣл.
 8 Аьйиб гаьгьийас гьино чІикІ-чІекІидийо йахъца,
 аьйиб гаьччаш ишла кІетІā йāхъца.
 9 Къамала къохъкъа оьмро бѣйолѣи ахо гей,
 сикІо чикейа ахъхъагъой къацІо сид билІоъ
 эчейагъа.
 10 Лъаькъейа сукІобāла йаКІиъ чикейа къасла
 йāхъца,
 мадугьаллинна михъаъас гьолцоъкъа гургьел-
 раьгьмо.
 11 Йаьгь-ламус гаьчча сукІол тамбигь богъцас
 бегада,
 къолло сукІона цІодор ахъца.
 ЦІодораблила малѣилахъа энекси ахъда,
 илмо-лъай михъос.
 12 Лъаькъейа сукІола билІоъ йахъцассинаб
 йегацас
 ритІухъабли Аллагьли гьули пасад ѣс.
 13 Мискиллис аьгьи тухъечІе бахъалъгъа
 аь^нгъалакъа кѣ гулцас сукІо ахирна жузу илІелāл
 уь^нхолѣча,
 амма лъона гьолцол жаваб нилІаъас.
 14 Бадлол бикъелечІе нилІийа сайгъатли симо
 болъолца,
 а^нгъаъна гунна бакъова ришватли симолис цІо
 йедилца.
 15 БитІараб гьѣкмо бѣлъ муъмилла рази бāхъца,
 кешлѣи йогъцалал гьинкъи йо^нкъолца.
 16 А^нкъиллѣила гьидсо оьчойо сукІо бувагъовāла
 агьолоаъ э^ндо ахъца.
 17 Ихтилат-кеп баццас сукІо язихлѣилаъ о^нкъос,

гьинона маьгь кІетІо йе^нлъна йаццас сукІо бечед
 ахъаъас.
 18 Лъаькъейа сукІолѣ хуьжона муъмин-сукІо
 и^нхъас,
 хийанат-сукІолѣ хуьжона ритІухъаб сукІо и^нхъас.
 19 БѣйчІа авлахълиъ оьмро бѣйолѣи ахо гей
 сикІо чикейана симахъоцалана ахъхъадой
 шеблаъ эчейагъа.
 20 А^нкъилаблила билІоъ йокІолло жо йолѣаъцас
 йахъца,
 аьдаллилІо нисода билІоъ гаьгьийо жо залІил
 йуь^нхолча.
 21 РитІухъабна гургьел гаьгьийона ахъал икъе-
 аькъецала сукІос
 бетІербахъи кІетІлъис, къадро-къимат къоддāкца.
 22 А^нкъилабли къодо огицІна багъос къуватаб
 тушмаллāш шагъар,
 гьоглол билІā гейлІо гицІийо хъалана пасад бѣс.
 23 Гьинис сикІона сикІаъ гаьгьийо мицна цІуми
 бѣва сукІо,
 гьинис руьгъна балагьлāкъас цІуми бѣс.
 24 Букъо аьмална ницна гаьччо инсаллихъāъ
 нисос йаьгь-ламус гаьччо сукІолІо,
 оьрхъилаъас гиса гуйо чІугьи-пахрулѣи йахъцас
 йикъе гьолцола йаКІиъ.
 25 Хийал-пикрулā кІаъаб сукІо угьолца,
 йикъе-йаькъечІе йейачеш гьолцос кѣдана.
 26 Гъаьйл йатІийосинаб йи^нхъассаъдилІона
 пикролāъ ахъца гьули хискъабехъхъа,
 муъмин-сукІо гьинил йи^нхъѣназу кѣ йе^нццакна
 нилІал гъаьдураб ахъца.
 27 Лъаькъейа сукІобāс къурбан сурукъабна
 къаьбигъабна жо гей,
 гьоло йилІазу нигъади бахъца йаКІиъ чикейо
 къасна бахъна мухос зогъда.
 28 О^нтІолана нуьлѣи йогъцас сукІо пана ахъца,
 нуьлāхъа энекси ахъна къадийа бѣйо гьѣкмо
 муьгъаттā гьихлъос.
 29 Лъаькъейа сукІола мотІолиъ ниц бахъаъас,
 ритІухъабли сукІо пикро богънāъ хаьба багъаъас.
 30 БетІергьаллигъа йижецас а^нкъиллѣина гаьъа,
 цІодорлѣина гаьъа, ният-къасна гаьъа.
 31 Рагълиъ йежеллал шугѣл гъаьдур йовагъца,
 амма бергьенлѣи БетІергьаллиъис йахъца.
 22 КІетІо цā^н йукъа бечелѣилагъа къиматаб гей,
 адаб-гъуьрмат окко-меседлигъана кІетІо гей.
 2 Бечедаблана мискинаблана мейалѣейā бāхъца:
 гьоллѣл къацІцІā БетІергьалли бāхъинна.
 3 Шед-баьчдой о^нкъолѣ, цІодораб сукІо балІо
 гьидлакѣа э^нкъеш,
 амма къолло сукІо эченоцІечІе аь^нйдā э^нкъеш,
 бета балагьлиъна кези ахъца.
 4 Гъаьлимабна гьеренабна ми ахъда,
 гьулāзу БетІергьаллихъана гьичІеда,
 бета дул бечелѣина, адаб-гъуьрматна, чІаголѣина
 насиб йахъца.

⁵ АпаракІлāла гъинодāкъа зазна йахъца, гьоллол гулло къорна йахъца;
гъидеш руьгъ цїуми бовал батІийā гьоллодойс атā бечеш.

⁶ Оьлохъан-сукІо гъид а^нкъойцІо э^нгъда, ицлолъна муьгъаттāна гъули гьольлъо гъидсо олъаъас.

⁷ Бечедабли мискиллāкъа къодо ханлъи йōс, нагълъилахъна ахъца гъинил нагълъилаъ окко нилІийас лагълъилаъ.

⁸ Кешлъи йи^нжецала балагъ-азаб муькъо-бохцой йуь^нвоьш,

гьолцола симас лїуьручІна йишеш.

⁹ Сахаватаб сукІокъа баркат гулца, гьолцо мискиллāл баьба-ца^н нилІлъо.

¹⁰ Йаьгъ-ламус гаьччо сукІо гъицас оцІа – питна-йаьже атāкца, даьба-йаьжена йольос.

¹¹ Пачалина гьалмагълъи йōс йакІо йа^нцōлъи йаццалāгъойна сикІас калам нийā гаьгъийа сукІогъойна.

¹² Илмо-лъай гаьгъийас БетІергъалли тІалаб бōс, Гьолцо божи бовал бахъаъцаса атā бовахца.

¹³ КІаъабли нисос, гъула, гисдā гьалбацІ гейлІо, къатІлиъ жу гисакда икъешлІо.

¹⁴ СукІола ахъхъас сикІо-миц – гилъилло куво гей, БетІергъаллис симо бийо гъулиъ экца.

¹⁵ Оьлохъаллила йакІиъ аьнтлъи э^ндокна гей, а^нкъло-насигъатлила цїицІолид гиса йоцІал нуцІос гъули.

¹⁶ БоцІи-ризкъи телилъал батІна, мискиллил зулмо богъцас,
йана бечедаблил сайгъатла нийалІцас сукІо мискиндолъца.

Лъанайиг кици

¹⁷ Аь^нгъа йохна энекси ахъ ми а^нкъилаблāла йаьжлāхъа,

до малъзи йогъцалагъойна йакІона йуь^нхола.

¹⁸ Гьоллōл йакІиъ цїуми йовагъийā рази бāхъца, йакІкъана йо^нвакъос дул гьоллōл.

¹⁹ БетІергъаллил дибо михъā тил тухълалъгъа, жейсана ниццас гей до дул а^нкъло

²⁰ Дул а^нкъло-насигъатлил лъанайиг кици чахна зукъеэшди до.

²¹ Дул амро богъцалāl а^нкъилабна битІарабна жаваб дūхъа нилІна йāхъцаса кицийа гей гьоллōл.

Кици 1

²² Мискинаб гейлІо нисона мискин-сукІо о^нкъолāкъа,

судлил о^нкъойо пакъирна къарид овāкъа.

²³ БетІергъан гьоллолъдā ахъцас йикъе, гьоллохъас жо йагъовāс руьгъна Гьолцовāъ багъос.

Кици 2

²⁴ Симо бигъцалāгъойна гьалмагълъи йовāкъа, тІикъкъо йакІо гаьгъийāгъойна къацІо жо йовāкъа.

²⁵ Гьоллос аьмална бокчина, дулзу ми къор гулалаъ.

Кици 3

²⁶ Йаь^нкъенна кō йохна къотІи богъцалāлъна сукІос жо къодо йохна бечейā аьдамлāлъна мейальена муьхо-маьхāкъа.

²⁷ Нагълъи йоцІал дибо рес зогъаъда, дўлІ лїийос мокІолна багъас.

Кици 4

²⁸ Умумалли гулло оьрхъи-бигъа бадōцо хуьжāкъа.

Кици 5

²⁹ Гъинисзу махшел ахо бикъецас сукІо эгасди дул? Бийакъаъцала халкъилал гаьа гьолцо хьулухъ богъцас, – пачāl гей богъцас.

Кици 6

23 Халлигъой къацІо эсцалаъ, ми ахо гоцІохъ дудой аь^нйдā сийо гуллахъана.

² О^нх чикейо сукІо ми зогъда, дибола йислиъ цїитІ хаьлā.

³ Гьолцола бесал гулла гемоябла ниъматлāкъа кул бовāкъа, ми о^нтІоцас кен гей гъули.

Кици 7

⁴ Бечед ахъаллІона ми икъе-аькъāкъа, оьрхъилаъас гисакечІе гъихлъал нуцІос ми.

⁵ Дибо гъаьй йе^нхейоназу бечелъи аь^нйдāш йоьца –
гъабода йāхъилца гьольлъо, цу^нгъацойна гъасаъ йогицца.

Кици 8

⁶ Гъаьй ховкІкІа сукІос баьба муьхъāкъа, гьолцола ниъматликъана кул бовāкъа.

⁷ Гъинхъас йе^нкъецала харжлила пикролāкъа нитоназу гъули ахъца.

Йуь^нхъ-хулІалІо нисос, амма гьолцос йакІо дудойс цїиходā йахъца.

⁸ Муьхъийа баьбалаш лукІмана бек чІалІена гиса гувас,
гьолцол нийасовā дибозу гьеренабла йаьжбона аьдада йāхъца.

Кици 9

⁹ Аьбдаллихъа икълашāкъа, –

дибо а^нкъилабла йаъжбо гьолцо инжит-гъаькъир йовагъца.

Кици 10

¹⁰ А^нйд гулло оърхъи-бигъа бадѳо хуьжѳкъа, бестІаллѳа мицалъна э^нкъѳкъа.

¹¹ Гьоллос рахъ бохчас Къудратаб Аллагъ гей, дул данде диваллинна аьгъиъца Гъули.

Кици 11

¹² А^нкъло-насигъатлидойл йа^кІо эдеъзи йова, а^нкъилабла йаъжлѳл аь^нгъѳна эдеъзи йовагъа.

Кици 12

¹³ Оьждил адло бойчІе бечаннейѳкъа, ми цїицІолид аькъеллолІо нисона гъули угъаъас.

¹⁴ Ми гъули цїицІолид аькъелца, – гьолцос руьгъна журжагълиъис хъосар бахъас.

Кици 13

¹⁵ Йе дие оьжо! Диболо къаьмиь а^нкълона цїодорлъина йахъда, диболо йа^кІиъ рохелна бахъца.

¹⁶ Диболо сикІа битІун нисослаъ, диела къацїцІа магъоъ рохел телилъца.

Кици 14

¹⁷ Мунагъла йовагъцалѳкъа дибо йа^кІо йагъолѳкъа; нитоназу БетІергъаллихъа гъичІена эцал гъаьракат багъа.

¹⁸ Гьо^нс водо йо^нкъоцаслъи гъаькъкъаб гей, гьолълъол гаьгъийо дибо кул аьдада бугъаъас.

Кици 15

¹⁹ Дїхъа энекси ахъ, дие оьжо, цїодорлъилаъ э^нкъе-гогъ; диболо йа^кІил йатІна, йа^нкъойцїѳ гъинона къодос гъа^кІа.

²⁰ Цихцал гъино хулІоцалѳгъой къацїона эцѳкъа, холод о^нх йоцїилцалѳгъойна къацїо эцѳкъа.

²¹ Хувадагина, эсахона мискиндобалъца, малІо йилІа йатІийѳна дѳкъа къодо къаь-макъало лъицїо лъичІелца.

Кици 16

²² Диболо аохъа энекси ахъ: гьолцохъа ахъийо оьжо гей ми, ицлолъѳлѳо ийохъана гоцїохъечІе эцѳкъа.

²³ РитІухълъи ми йи^нсона йоха, а^нкъиллъина, илмо-лъайна, а^нкъло-насигъатна мисал ми уь^нхолъѳкъа.

²⁴ Муъмин-сукІо або йилІа рази ѳс, цїодораб оьжо ахълъо гьолцокъана рази бѳхъца.

²⁵ Йио-або рази бѳхъала дѳкъа, ми ѳвѳна рази бѳхъала.

Кици 17

²⁶ Ми дибо йа^кІо дидойдѳ йуь^нхола, дие оьжо, до йегалло гъинолхъа гувабацїала дибо гъаьйда.

²⁷ Дул йикъе: хъаьгъба йахъца гилъилло хъарандилъийо аьдам, сукІос ахъона йахъца гилъилло куво
²⁸ Гьолълъо, къачагълицой гъино йохца, аьдамлѳъ э^ндо мунапикълана телибакІца.

Кици 18

²⁹ Огъ-агълІо нисона сукІод зигардизи ахъца? Пайда сийодлІо нисона лъод нисос?

Даьъба-йаьже лъойсди йахъца? Ийана макъо лъод йагъос?

Аьдада лаьхъла гувалал лъѳлди йѳцца? Гъаьйда лъойсди цїудобалъна йѳхъца?

³⁰ Вагъли йахъца нише йалІохъоваддѳкцал къѳна бечена гъино хулІоцалѳс, ицїцїо гъино нийо гаьгъийона хал бовал гѳвѳс.

³¹ Гъино дул кІетІо бикъѳкъа, гьоло цїуддо бахъдана,

кІотхолаъ гьоло бабалолъдана, бигъазу хулІона мекъеш зогъдана.

³² Бета гьолълъо бекелалицей сила гулца, цїодола бекелалицей гьолълъо загъруна чІалІеш.

³³ Диболо гъаьйдѳдой аь^нйдѳ тамашаьбла жобо йѳхъца,

къаьмиъна йи^нхъо-йаьхъийѳ пикрова йо^нвакъос.

³⁴ Ми ахъца ралъадбаъ алІлІодѳ, гамалила рулликъа къодо уьчѳхейаъцей.

³⁵ «До зукІна гей – кІокІоллеэш, дил баькъенна гей – лаьхъла йийаькъаъас.

Суд до хулІоваъас лъуьълѳаъаш, дил бадина хулІал жо йатІна гей», – лІо нисос.

Кици 19

24 Чикейѳ аьдамлѳд йа^кІо йагъоллѳкъа, гьоллогъой гъалмагълъина йовакъа.

² Гьоллола йа^кІиъ зулмовѳъ бади жо гаьъа, гьоллола сикІана сукІол кешлъилассѳъ бади жо нисаъас.

Кици 20

³ А^нкъиллъила билІо гулца, цїодорлъилана гьолълъол бигъа гулца.

⁴ Илмо-лъайлина гъули батІ-батІаябли къиматаблина къанаъатаблина жойлас йоцїилца.

Кици 21

⁵ А^нкъилаб сукІо къуватаб ахъца, илмо-лъай гаьгъийас гуч дїслъис.

6 Рагълил эгъал нуцІода, а^нкъилаблāхъа энекси
ахъал нуцІос,
а^нкъилла телибалъийодола тушмаллāкъа
бийажейолъина йикъейозу жо гей.

Кици 22

7 А^нкъиллъилал аьбдаллис кō йо^нкъойхъаъас,
будакІаллиъ нисал хабарна гъолцос бахъаъас.

Кици 23

8 Кешлъи йовал йакІкъа гаьгъийа сукІохъа питна-
къаллис сукІолІо нисос.

9 Аьнтлъила бахъилла пикрола мунагълиъ
къисабас,
йаьгъ-ламус гаьччо сукІо аьдамлāл эгāнна атІаъас.

Кици 24

10 Йукъо къарилъи-балагъ йо^нкъова водий чучзи
ахъда,
йилІа мукъсанаббāъ къуват зукъона гаьъа дъъ.

Кици 25

11 Бийакъал бейажецас аьдамла хъосар бовагъа,
бийакъецасана хеллиъис тиса бāгъа.

12 Вагъли илол икъаъас зукъойолІо ми нисодана,
дибола йакІис гаьл бикъелцалал йикъаъасди
Гъули,
дибо руьгъ цІуми богъцалал йегāъасди,
Шибаблила ишлāкъа гаьъад Гъолцо битІараб
гъоькмо богъцас.

Кици 26

13 Ми, дие оьжо, нуцо йуь^нхъа, –
тІотІила нуцода йис-йакІо нийакІца.

14 Гъолълъоль йе^нлъеш дибола къаьмис
а^нкъиллъи.

Дул гъули йи^нхъода, хисала водкъа гъоло дибо
кулна аьдада бугъаъас,
дул йатІийо жона йахъца.

Кици 27

15 Къачагъцой, муьмин-сукІола кавлидой
у^нцолана э^нкъāкъа,
раьгъатлиъ гъули гаьгъийа мицальна ми кō
йе^нхелāкъа.

16 АлІовахна къē экдана, муьмин-сукІо къāъ
аьгъиъца,
амма лъаькъейа сукІобā букъо балагъна мокъона
бейакца.

Кици 28

17 Дибо тушман къē экда, ми рази ахъāкъа,
гъолцос хаьба хих тІудда, гъоллъоькъана йакІо
цІилІāкъа.

18 Бетана БетІергъаллил гъули йегас, Гъолцола
йакІил оьлаъаш,
гъулāзу дибола тушмалликъа Гъолцос зукъойо
симона больос.

Кици 29

19 Кешлъи йогъцалāхъа говацІона симо бийāкъа,
гъаькъирлъи йакІиъ гаьгъийāд йакІо
йагъоллāкъа.

20 Чикейа сукІос хисала водкъа кул къабул
бахъаъас,
лъаькъейа сукІобāс канлъина йедна йольос.

Кици 30

21 БетІергъаллихъа гъичІе, дие оьжо, пачалхъана
гъичІе,
питна-сукІобāгъойна къацІо эцāкъа.

22 ЙакІкъа гаьчІеллāъ питна-сукІобāкъа хел
мокъос,
йакІкъа гаьчІела мехлаъ гъоллокъа
БетІергъаллина пачалина балагъ мокъолца.

А^нкъилаблāс баддōнна а^нкълова

23 Гъула а^нкъилаблāс баддōлна а^нкълова: суд
йōслаъ аь^нйдā-муьгъалІ говацІона гъоькмо
бōйолъи кІетІо жо гаьъа.

24 Аьйиб гаьгъийахъа ми битІараб гейлІо
нисоцалал халкъила наьъана ницца,
аьдамлāна нисос гъолцол наьъана зогъалалІо
нисона.

25 Аьйиб гаьгъийал битІун гъоькмо богъцалас иш
ахо бахъца,
кІетІо баркатна мокъос гъолцокъа.

26 БитІараб нисона ниццас жаваб – сикІакъа
баьлІōлъи гей.

27 Аьгъбаъ гъаьлтІина лъикъона, мицаль
муькъона йи^нжена муьгъаттā гула билІол бигъа.

28 Мадугъаллил о^нтІолана нуьлъи йовāкъа,
дибола йаьжлāд аьдамла моватІāкъа.

29 Гъогцо дил йōйо кешлъи до гъогцолна йоваллІо
нисона,

гъокцо йōвас къисас бокчислІо нисона нисāкъа.

30 До э^нкъеш зукъойо кІаъаб сукІола мицадой
шеблакъā,

гъулāзу а^нкъло гаьчча сукІола венахийадой
шеблакъā.

31 Гъула вагълиъ тІитІас ван йахъна гей,
нāназу чІагъ йе^нкъена, сō^нгъой йōйо къалис
йо^нсона йугъонна гей.

32 Гъоллохъа говацІона йакІил асар бахъийо,
хал бōлъ дил гъули дарслъилаъ йахъийо.

33 Даьгъаббāжана уьчāхаш, даьгъаббāжана
гъаьйда йи^нйацолас,
сидкъа гъо^нсо кōдана гуванна йоькъкъашāжана
утІна эцас ми, –

³⁴ вагьалъльо мехлаъ, къачагъцой, йо^нкъас дудой мискинлъи,
лъаакъейо сук^оцой, йо^нкъас дудой язихлъина.

Сулайбан пачалис а^нкъилабла йаъжбо

25 Гьула Сулайбанис бадд^онна а^нкъилабла йаъжбо. Ягьудиялила пачалила –
Гьызкъиялила аьдамл^а бадлохъас ч^ахна гьоллол.
² Иле Аллагьлил рец б^ос, Гьолцо балъгоябна йу^нцона гаьлълъо;
пач^ал рец б^ос, гьолло балъгоябна гиса йагьоль.
³ Гьас^ас гьоьдлъина, мицас гилъиллолъина,
пач^ала йак^икъа гаьгьийо жона гьо^нссидинна йикъаъас.
⁴ Йу^нцолла окколаъас учузаб кил-мих йолъолда,
устарли гьолълъос хаьт^а бахъилца.
⁵ Лъаакъейо а^нкълочи пачалидойс ат^а охда,
рит^ухълъи йижеш,
гьолцос тахна бил^акъос.
⁶ Пачалидой а^нй^да дибо йукъолъи йегал^акъа,
букъ^а сук^оба бечейа мицаъна эц^акъа.
⁷ Вагьал^оъ гогь^о гьолцо нисойолъи ахо гей дул,
гьулиъ гаьгьий^а гьаькимл^адой а^нй^дакъ^а олъо гьол^оъосл^о нисона гьолцо инжит-гьаькъир огыцал.
⁸ Судлиъ мизос даъба гиса багьал эдеъзи ахъ^акъа,
дибола дандеябли ламус огыда, сийод ми й^ос?
⁹ Мадугьаллигьой даъба бахълъо,
мизоъ э^ндо гаьгьийо жо гиса йагъ^акъа;
¹⁰ д^ухъа энекси ахъийа мизу инжит-гьаькъир осл^о нисона,
к^иет^о ц^ана дудой т^ок^аб къ^аь йо^нкъаъасл^о гиц^ина.
¹¹ Гьинила мицаъ нисойо йаъже йе^нлъейо йахъца окколала ц^араъбакъа къухълал гулла меседлила гьаьйлиль.
¹² А^нкъиллила а^нкъло-малъилахъа энекси ахъийас а^нкъло мелъейо бахъца меседлила к^оййалъ,
йа^нцова меседлила рахасбалъна.
¹³ Муькъо йуьгъчала водий, о^нзила гьайрилалъ э^нлъейаълъийо ахъца, жу э^нйа сук^ол божараб чапар.
Гьинила Бет^ергьаллис йак^оо рази й^ос гьолцо.
¹⁴ Гьас-мус йо^нкъойо, зал^о йикъейо, амма водо гуйэш –
гьолълъоль э^нлъейо ахъца нил^ал йак^икъа гаьч^а
сайгъатла нил^алл^о нисона икълашецас сук^о.
¹⁵ Сабруябли каламли гьаькимна бицдок^ица,
бихха мица л^он^авана йишелца.
¹⁶ Дул нуцо йи^нхъода, гьули дул йуь^нхъакъ^одолас йуь^нхъа,
бетана гьолълъо дибо йак^оо сисих йе^нш, бек ч^ал^алеллис.
¹⁷ Мадугьаллидой тели ми э^нкъе-гов^акъа,

бетана тели э^нйакъейахъа гьолцол ми ч^ар^ьин ахъца.

¹⁸ К^иондахийалъна, балъайалъна, а^нц^иц^о ц^иулалильна –
вагьаллоль э^нлъейо ахъца мадугьаллил данде о^нт^олана нуьлъи йогъцас сук^о.

¹⁹ К^иок^ова силалильна бишейа хаьбалалъна –
вагьаллоль э^нлъейо ахъца къарилъи йо^нкъова водий и^нхъаъцала сук^окъа божийолъи.

²⁰ Йаьч^ич^а водий сук^окъас лъиц^о йагьоцала сук^олъна,

гьул^азу судалиъ э^ндо къанц^а гит^ийа аьдамлилъна
э^нлъейо ахъца йак^оо пашманлъилаъ гаьгьий^ал кеч^и ил^ецас сук^о.

²¹ Дибо тушман нукона зогъда баьба нил^ана огы, гьули лъи йат^ана угъос зогъда оьлчал лъи туха.

²² Вагьалълъоькъ^а гьолцола къаьмкъа къодо ми гьадрийа гувалца.

Бета Бет^ергьалли дул гьолълъос кири чахча.

²³ О^нкъаъд^акъа йикъецала зал^и водо йакъос, мицахъаллила мица аьдамл^аш мот^ова хъимабак^ица.

²⁴ Къамала къохъкъа оьмро б^ойолъи ахо гей, сик^оо чикейа ахъхъагьой къац^о сид бил^оъ эчейагъа.

²⁵ А^нхъ^айа сик^оо-йислил йаьч^ич^о лъилъийо жо гей ц^иход^акъа мокъоцас к^иет^о хабар.

²⁶ Гьаьгъат^ок^иийо лъйлъ, бугъова тагъризлилъ † э^нлъейо ахъца лъаакъейа сук^ол гьино ниццас муьмин-сук^о.

²⁷ Тели нуцо йуь^нхъийолъина к^иет^о жо гаьъа, д^ис рец-бакъ гьинил мизийолъина к^иет^о жо гаьъа.

²⁸ С^он^гьой гаьгьийо йо^нсо йугъолла шагъарлилъ э^нлъейо ахъца гьинил йогъо гунна йахъаъцас сук^о.

26 Азодо г^ува о^нзилъна, муькъо йуьгъчала мехлаъ г^ува водильна
йе^нлъейо йахъца аьбдаллис къадро-къимат б^ойолъи.

² Мигъна богиц^ина мекъешлаъцой, койдак^о гьабода парбал^онна богиццалаъцой, вагьалл^а аьйиб гаьчча сук^окъа б^ойо наьъана гьолцокъа къодо бецаъас.

³ Шугал – чурукъ,
а^нъул – каьч^о,
аьбдаллила михъ^ал – ц^иц^о.

⁴ Аьбдаллил гьолцола аьнтлъилакъа мелъейо жаваб нил^акъа,

мизуна гьолцолъ э^нлъейо ахъалаъ.

⁵ Аьбдаллил гьолцола аьнтлъилакъа мелъейо жаваб нил^а,

† Тагъриз

бетана – гьолцола йаКІил гицца жуна цІодораб сукІо гейлІона.

⁶ Абдаллихъа лъблди цІигъи йе^нйо сукІо э^нлъейо ахъца гьинис хаьбā йуьвачІийона балагъ кьодо бокчийона сукІолъ.

⁷ Хаьба бишейо сукІо лаьхъдайчІе гьихлъаъас, абдаллила сикІаъ а^нкъилаб кицина кьухъаъас.

⁸ Йикъецас цІулу-цІаъа йи^нцова сукІолъ э^нлъейо йахъца абдаллис гьурмат богъцас сукІо.

⁹ Цихийа сукІола каъ гаьгъийа хаьла-аьжā кІобалалилъ мелъейо бахъца абдаллила сикІаъ а^нкъилаб кици.

¹⁰ Йи^нхъо-йа^нхъāцо цІулу тІуццала сукІолъ э^нлъейо ахъца и^нхъо-а^нхъийо абдал оьгъдагодал эжеллицас сукІо.

¹¹ Гьинизу чІалІейо бек муьхъал во къā вагъакІозу мицаъ гугъцалаъцой, абдална гьинила аьнтлъилагъой къāв кІаьйухона гōс.

¹² Гьинилзу жу а^нкъилабна цІодорабна гейлІо гиццас сукІо эгād дул?

Гьолцоллагъа ахо йахъца абдаьллил.

¹³ КІаъабли нисос къатІилиъ гьалбацІ гейлІо нисона, къатІилиъ лъаькъейо жанавар гейлІо нисона.

¹⁴ А^нц киллāкъа кьодо кІаьйлІош, кІаъаб сукІо мокІолакъа кьодо кІаьйлІош.

¹⁵ КІаъабли кō хаьтІаъ йечаннēш, амма къāв сикІадой гьули йезал загьмат йахъца.

¹⁶ КІаъаблил йаКІил пикро бахъца а^нкъло нилІна бахъцала алІон сукІогъа цІодораб жу гейлІона.

¹⁷ СукІола даьъба-йаьжиъ алІокийо сукІо э^нлъейо ахъца гьицалкъā лІийахона мекъецала войс къонана аь^нгъā йовахцала сукІолъ.

¹⁸ Аьдамлāl цІойсна хеллисна цІулува тІуваццас къаьм кІаьйлІойо сукІо э^нлъейо ахъца

¹⁹ мадугъал о^нтІоцасна бета гьоло махсара зукъойолІо нисоцала сукІолъ.

²⁰ Гьудо болъода цІо йецца, балІо миц зогъаъда, даьъба-йаьже йольос.

²¹ Гьудо – цІо йекІелал гей, гъāьмо – цІо йохал гей, сукІо чикейо сукІо – даьъба-йаьже йовал гей.

²² Мицахъаллис йаьжбо – энекси ахъцалал бишун кІетІо кен гей,

лазатликъа йаь^нчибацІилца гьолцо гьоллōл.

²³ Къей йольойо окко кьодо йе^нйо мизалила кІе^нйа^нлилъ

э^нлъейо ахъца сукІо нийāна, йаКІо цІодолонна сукІо.

²⁴ Гъаьликатли гьинис кешлъи нийā сикІад йу^нцос, кешлъи э^ндо гаьгъийо йаКІона йахъца гьолцос.

²⁵ Гьолцола бихха каламликъа божāкъа.

АлІна къабигълъи-къадарлъи йахъца гьолцола йаКІиъ.

²⁶ Ми гьокцол бōва рецли симо муцона зогъда, гьолцола йаКІиъ гаьгъийо кешлъи жамаъатлил йикъечІе гьихлъаъас.

²⁷ СукІол хъаранди йо^нтІода жужу э^ндо экца, гердена кьодā йежеллида, къāв гаргийāгъа йе^нкъейо гьули гьинилзу йе^нхеш.

²⁸ Йо^нтІолацала сукІол йатІаъас гьиниъкъā зарал бахъцас аьдаьмла.

МатІаъ рец богъцала сикІа инсан лІийо экилца.

27 ИжейцІāкъа хиса дул йахъцала жойлакъа, хисас водо нийо йо^нкъоцасна йикъаъас.

² Мизу ми вецци овāкъа – бадло вецци овал эчаннейа, диболо сикІа гаьчІел сукІола сикІа вецци овалалІо ниса.

³ Къало йаькъкъо жо гей, мисона баькълъис, амма абдаллиддāла мокъоцас балагъ – бишун йаькъкъо йаькъ йахъца.

⁴ Симо – гьалагаб жо гей, гьалагъина – йо^нкъойо э^нхелъийо жо гей, амма шаклъилаъкъā бахъийа симал данде эчена ахъийо сукІо сукІод гей.

⁵ Нисона аьйиб гуллолъи ахо гей, лъōнна йикъаъцала рокъилагъа.

⁶ Ваццāкъā лаьхъ йахъдана божилъи бугъаъас, тушман баъдадана гьолцокъа божал ахъаъас.

⁷ О^нх йоцІийа сукІол тІотІис нуцона никъальца, нувабаковāl никъāна нийā йикъеш.

⁸ Си^н йечаннегъна мекъейа мигъналилъ э^нлъейо ахъца гьинис билІо йечаннегъна э^нкъейо сукІо.

⁹ Маьгъ кІетІā бохана, маьгъ нийā йе^нлъина йаКІо авадан йōс, ваццас кІетІо йаКІо – гьолцо нилІийа а^нкълолаъ йикъеш.

¹⁰ Дибо ваццана абос къайсадахъна бечабаннейāкъа, дукъа къарилъи йо^нкъова водий истІила къайбакъа э^нкъāкъа: цІихо гаьгъийа истІигъа шеблаъ гаьгъийо мадугъан ижеш.

¹¹ Йе дие оьжо, а^нкъилцой уь^нхо-аь^нхе ми, дие йаКІо рази йова.

До гъаьбахъа аькъелцалāl жаваб нилІна бахъца дйхъа вагъальлъо мехлаъ.

¹² Шед-баьчлидой о^нкъолъ, цІодораб сукІо балІо гьидлакъā э^нкъеш, амма къолло сукІо эченоцІечІе аь^нйдā э^нкъеш, бета балагълиъна кези ахъца.

¹³ Йагъа кьодос лъицІо сукІола сукІос жо кьодо йохийа сукІохъас;

багъа балІо гулло къай сукІола ахъхъас жо кьодо бохийа сукІохъас.

¹⁴ Хискъа къайкъа аьгъиъна, мадугъаллис раьгъатна бугъонна гьолцол баркат гулалалІо нисона йукъо илІелалъи йикъелца гьогцол наьъана нилІийолъилаъ.

¹⁵ СикІо чикейо ахъо йе^нлъейо йахъца водо гугъцала водийъ гьо^нсна йечечІе ахатІо гугъцала къамалъ.

¹⁶ Гьоло ахъо йечелал уь^нхолъийо сукІо э^нлъейо ахъца залІо йеченуцІлал, йана лъикко йе^нлъ каъ йоьхал уь^нхолъийа сукІолъ.

¹⁷ Килли кил ацІкІис, инсанна инсалли ацІцІо бс.

¹⁸ Легъилала хохил хъулухъ богъцала, гьолълъокъа къодос пихъ йуь^нхъча, гъинила бетІергъаллил хъулухълиъ эчейа лагълисна гьурмат бойчІе гъихлъаьас.

¹⁹ Лъи – инсаллис э^ндо мотІо бегацас цІика гей, йакІона – инсаллила аьмал-хасиятлис цІика гей.

²⁰ Журжагъна Жагъандаманна йовацІаьцас жобо гей, инсаллис гъаьйна йоцІаьас.

²¹ Окколас гъаьл бикъелца цІойла пирали, меседлис гъаьл бикъелца цІойла котакли, инсаллис гъаьл бикъелца гьолцол цā^н-рец богъна.

²² Цобохналиъна гонна гендуралид ишелдана а^нциъ эжена къодо йал йолдана, аьбдаьллиъис аьнтлъи йолъаьас.

²³ Диболо бикълал тимар ахо бова, диболо рехъеллās тІалабна бова.

²⁴ СудлІо нисода бечелъи нитоназу гъихлъоцас жо гаьъа, пачалис тажна къацІцІо наслолал ирслиъ йи^нхъоцас жо гаьъа.

²⁵ ИцІцІо бох цІицІилІас, бох-нахо гуцІас, маьдāкъаш бох йагъогъна гъаьдур йогъна муьгъаттā,

²⁶ ЛІилейā лъицІол лъу^н ницца, тІигā йи^нйасона, аьгъ-маьчейа йовагъца.

²⁷ Цаннās гъи^н оьлча дул эсанна, билІос агъло богъанна, гъарабашла бегъабакІанна.

28 МуьгъалІ гогъцас сукІо ахъаьдана, лъаькъейо сукІо оьчош, муьмин-сукІо гъалбацІдолана гъицІаьас.

² Улкалийъ бегъ-бувагъолъи телилъда, гъаькимлана дйсбалъца, амма а^нкъилаб-цІодорабли сукІо адло-низам бс.

³ Язихлāl зулмо богъцас мискин-сукІо э^нлъейо ахъца мицалъ гаьгъийосинаб муькъо-бох йугъолцала гитІна гугъцала водилъ.

⁴ Къанон † йечаннейа аьдамли лъаькъейā сукІоба вецци бс,

Къанонликъа уь^нхоь-аь^нхецас сукІо гьоллол данде эгъдас.

⁵ Чикейа сукІобāl йикъаьас сийо аь^нхъейо-хелло гаьгъийона, гъиде бетІергъан и^нзцалāl гъули йикъеш.

⁶ Гъаьлаллъилаъ э^нкъе-гогъцас мискин-сукІо кІетІо гей, мекъабли гъинолкъалкъā э^нкъе-гогъцала бечедабли сукІогъа.

⁷ ЦІодораб оьжо Къанонликъа уь^нхо-аь^нхеш, о^нх чикейāла вацца абол рогъо-ниц бс.

⁸ Нагълъилаъ нилІийагъана окко къодо йагъоваъкъā сукІо бечед ахъца.

ЙоцІол окко нилІийаъкъā бечелъи телилъца.

Амма ахирна гъули мискиллāкъа йакІо йугъоцалал йи^нхъал йахъца.

⁹ Къанонлихъа энекси ахъцалІо нисона гьолълъодойс аь^нгъа атā йолъолцала сукІос гъари-доьъана бетІергъаллидой аь^нйдā нуькучІаб жо гей.

¹⁰ Муьмин-сукІо чикейа гъинолкъа уь^нхолло сукІо гъинизу йоь^нтІова хъарандийаъ экца, амма йакІо йа^нцова сукІол кІетІослъи йи^нхъос.

¹¹ Бечедабли сукІол гицца жу а^нкъил гейлІона, цІодорабли мискин-сукІоллІо нисода, гьолцоръ йалІоькъā канлъи йегас.

¹² Муьмиллāl бергъенлъи йи^нхъолъ, букъо рохел къодо мокъос, амма лъаькъейā сукІоба къодо мокъолъ, аьдамлā мувацал маьче мизца.

¹³ Гъинис мунагъ муцоцала сукІол талигъ нилІаьас, мунагълāкъа мукІур ахъна, кешлъи йечаннейал Аллагъли баркат гулца.

¹⁴ Гъардараб гаьъад нитоназу бетІергъаллихъа гъичІейо сукІо, гъинис йакІо хетІелъал йе^нйал балагъ къодо мокъос.

¹⁵ ХъаьлІецала гъалбацІлилъна, хъантІизи бахъийа сй^нлъна э^нлъейо ахъца заипаб халкъилакъа къодо голло лъаькъейо хан.

¹⁶ А^нкъло гаьччо гъаьким укъо зулмо-сукІо ахъца, гъаьрамаб боцІи-ризкъи батІаьцалас оьмро бихалолъца.

¹⁷ СукІо икъейаддāла и^нзцас бидулав шунāдой о^нкъоцал чІанагъос, лъолна и^нхъечІе гъихлъалъгъа.

¹⁸ ЙакІо йа^нцона, уь^нхо-аь^нхейал гъичІейолъи гаьъа, мекъаб гъидкъā э^нкъе-гогъцас сукІо, йакІкъа гаьчІел, къē экца.

¹⁹ Гъинис маьче богъдагулцалал о^нх йоцІлал оьлло баьба михъос, пикролād болІова мица аьдам къацІцІо мискиндокІца.

²⁰ РитІухъаб сукІокъа баркат гулца, бечелъина йи^нхъос,

† Къанон

бечед ахъл икье-аькьецас тамбигъ михъечІе
гьихлъаъас.

²¹ Аьйд̄а-муьгьалІ говаџована судлис гьоькмо
бџйолъи кІетІо жо гаъа,
баьбалаш лукІмаладд̄алана сукІо мунагъ-
гьаькълиъ э^нхеш.

²² Бахилаб сукІол угьалдола йилІа бечелъи йацца,
гьолцол йикъаъас гьинкъа къодо мискинлъи
йо^нкъоцаслъи.

²³ МатІаъ рец богъна, икълашецала сукІогъа
ахирна,
жу кантІизи ахъл, какзи огъна, икълашецас сукІо
ацца.

²⁴ Гьинис ийо-або мовакъолцас,
гьолълъос мунагъ бахъаъаслІо нисоцас сукІо
ахъца пасалъи йогъцала къачагъл̄ас вацца.

²⁵ ХъантІлъила даъба-йаъже йџс,
БетІергьалликъа тІутІийал баркат гулца.

²⁶ Гьинил йакІкъа йо^нкъойо йогъцас сукІо аьбдал
гей,
а^нкъолоакъа уь^нхо-аь^нхейо хъосар ахъца.

²⁷ Мискиллил жо ниццас сукІо гьоьшсона гаьчІел
гьихлъаъас,
нилІал йатІечІе гьаьйда йи^нйацолл̄ал михъоцас
наъана тели бахъца.

²⁸ Лъаькъей̄а сукІоба къодо мокъоль, аьдамл̄а
мувацал маъче мизца,
гьолл̄ол пасад б̄ахълъо, муъмилла телибалъца.

29 Лади кантІизи огъдана, нисойо йойчІе, больо
бегалцас сукІо, шак гаьчІел гьалаг ахъца,
гьолцол комак михъаъас.

² Муъмилла къоддаб̄аклъо, халкъ рази бахъца,
лъаькъей̄а сукІоба ханлъи йџслаъ, халкъ
зигардизи бахъца.

³ А^нкъиллъи йаццала оьжди або рази џс,
хъаьгъб̄агъой къаџІо эчейо – абос бечелъи пасад
йџс.

⁴ БитІараб гьоькмо богъцала пачали улка
йилІакъолца, халкъилакъа къодо гулло магъало
теликІийа улка йугъолца.

⁵ Мадугьаллил рец богъцас сукІо ахъца
гьогцола хаьбал̄ал къор гулцас аьдам.

⁶ Чикей̄а сукІол гьинила мунагъл̄а къор гулца,
муьмин-сукІо рохеллихъа илІелацас ахъца.

⁷ Муьмин-сукІо икье-аькъеш мискиллил,
ритІухъаб гьоькмо бовал,
лъаькъей̄а сукІол гьолълъос ургъенна бахъаъас.

⁸ Йаьгъ-ламус гаьчч̄а аьдамл̄а шагъарбаъ бегъ-
бугъџлъи йџс,

амма а^нкъилл̄а аьдамл̄аш симо больолца.

⁹ А^нкъилли аьбдал диваллил илІеда аьбдалли
гьулиъ гьалмагъал бџс,

йана, йилІа лъо^нвана, – гьоллос раьгъат бугъолца.

¹⁰ Гье^н къе мейал батІийал ритІухъаб сукІо
атІаъас,

гьолло муъмилла бийакъал бикье-бакъеш.

¹¹ Аьбдалли гьинис къаџІџІо симо гиса чІалІеш,
а^нкъиллихъа гьинил йогъо йе^нхенна йахъца.

¹² Гьаьким кІортоллихъа энекзи ахъца зогъда,
гьолцос къаџІџІ̄а нукарла лъаькъебалъца.

¹³ Мискинна зулмо-сукІона мелъейа гей,
гьолло къонина гьаьйд̄ал канлъи
БетІергьаллий̄а нилІна.

¹⁴ Пачали мискилл̄ал битІараб гьоькмо бџс зогъда,
гьолцос ханлъи гьо^нсна йугъаъас.

¹⁵ Насигъатлила џиџІа а^нкъло мокъолца,
э^нлъа ойчІе эчанн̄ей̄а къова ийокъа рогъо-ниц
бџс.

¹⁶ Лъаькъей̄а аьдамла къоддаб̄аклъо, мунагъла
дйсбалъца,
амма муъмилл̄ал йегас гьолл̄ол къаьм лІийод̄а
бийакъейо мех.

¹⁷ Диболо оьждил адло бова, – гьолцо ми рази џс,
дибо йакІона гигъа йе^нкъеш.

¹⁸ Аллагълис калам тухъеэш халкъ бадагъударлиъ
бахъца,
гъардараб гаъад Къанонликъа уь^нхо-аь^нхецас
сукІо.

¹⁹ Малъзи йогъналІона лагълис аьмал хужаъаш, –
ми нисойо жо гьолцол биджи йахъдана, гьолцо
аь^ндалаъ йе^нйаъас.

²⁰ Икълашал охойлъеэш сукІо эг̄айод дул?
Гьолцоллагъа ахо йахъца аьбдаллил.

²¹ ИтІин̄акъазу лагъ каџІолда, – бета гьолцо
балагъ мокъолца.

²² Симо бийа сукІо питна баьгъиъилца,
симо гьех бигъцаласна мунагъла телибалъца.

²³ Букъа аьмалли инсан лІийод̄акІца,
йакІиъ гьеренлъи-гьалимл̄и гаьгъийа гьуьрмат-
хъатир къодо къисас.

²⁴ џІогъорлигъой къаџІо эчейо сукІо гьинилзу жу
атІаъцас сукІо ахъца.

Суд йогъцала сукІоб̄адой аь^нйд̄а гьаьдаладана,
гьолцо гаьлъгъа нисаъас.

²⁵ Инсаллихъа гьичІейолъи – вагъли гьичІей̄а
сукІол къор гей,

БетІергьалликъа тІутІна йечанн̄ей̄ал гьичІейолъи
гаъа.

²⁶ Телилал йацца даъба-йаьжиъ гьаькимл̄а
гьидес рахъ бохал,

амма ритІухъаб гьоькмо БетІергьаллила каъ гей.

²⁷ Муъмилл̄ал чикей̄а сукІоба б̄атІаъас,
лъаькъей̄а аьдамл̄ал иман гулл̄ана б̄атІаъас.

Агурис а^нкъилабла йаьжбо

30 Якъейис оьжо Агурис – Масаъ агълола сукІос
йаьжбо, гьолцо Итиэллинна, гьул̄азу
Итиэллинна Ухалинна бџйо калам.

² Аьдамл̄аъ э^ндо бисун а^нкъло-лъай гаьччо сукІо
гей до,
аьдамл̄аъ гаьгъийо бичІи-лъайна гаъа дй̄.

³ А^нкъиллѣина дил йи^нкъееш,
 Кьоддѣла лѣайлис дил илмона насиб бахъееш.
⁴ Гъасаъ сукІод э^нкъейо, къаъ сукІод лІийо
 о^нкъойо,
 къиденад залІо лѣод йокІолло,
 лѣохъад мухунаъ ралѣад бокІонна бахъийо?
 Дунналлил раъѣал лѣохъад гунна бахъийо?
 Вагъаллийа сукІокъа сийод цѣ^н гей,
 гьолцола оъждикъа сийо цѣ^нд гей?
 Дул йикъеш зогъца вагъли?
⁵ Аллагълис шибаб йаъже йа^нцойо гей.
 ЙакІо йо^нкъонна, Гьолцокъа кул бахъийа сукІобѣл
 магъо цІуми бовал а^нйдѣ йохийо кил гей Гъули.
⁶ Аллагълила йаъжлѣъ э^ндо ми гьоъшшона лѣичІ-
 хочІлѣкъа, гьолцо ми нуькучІ ѓс,
 бета ми о^нтІолаги гаъгъийолѣи икъелца.
⁷ Йе БетІергъан, къона жо гъарзи йѓс до Дѣхъа,
 до угъоцал йова Ми вагъли:
⁸ пайда гаъччо михъо-махъийо хабарна
 о^нтІолѣлѣина дидойс атѣкІа; йа мискинлѣина, йа
 бечелѣина нилІѣкъа дил.
 БетІербахъи боваллабза баъба-ца^нйѣъ бади жона
 нилІѣкъа Ми дил.
⁹ Дие о^нх йоццал муьгъаттѣ, до Дѣкъас инкар
 бойчІе эцалѣгъа,
 БетІергъан сукІо ахъцана дил икъаъаслІо нисечІе
 эцалѣгъа.
 Мискиндолѣна муьгъаттѣна, гигълѣл уь^нхолѣлѣо,
 до вагълѣ йогъна Аллагълис цѣ^н чикелечІе
 гьихлѣалѣгъа.
¹⁰ Лагъ какзи огъна гьолцола бетІергъаллихъа миц
 бовѣкъа –
 гьолцо лагъли дул наъѣана ницца, бета
 гьолѣлѣоддѣла дул балагъ мокъос.
¹¹ Балагъ-азаб мизол, гъинила абол наъѣана
 ниццас,
 баркат гулалалІо гъидела ийокъа нисаъцас насло!
¹² Балагъ-азаб мизол, гъиделзу жувѓл мѣцовѣ
 гейлІо гиццас,
 амма гъидес а^нзѣлѣи ла низадана гьо^нсна
 йолѣаъцас насло!
¹³ Балагъ-азаб мизол, мизола гъайдѣъ чІугъи-
 пахрулѣи гей,
 гъаъйда гуцІобахъийаъ мизос букъо аьмал
 гаъгъийолѣина йегас.
¹⁴ Балагъ-азаб мизол, дунналикъа гаъгъийѣ
 мискиллѣс ризкъина, ракъликъа къодо гаъгъийѣ
 язихлѣс баъба-цана йуь^нхъанна, гьоллѓл
 бувагъолална силѣ балъаййѣлѣ йе^нлѣелло,
 гъулазу гажода цІитІѣлѣ йе^нлѣелло насло!
¹⁵ ЦІурбелалис къона кид гей,
 къонникъана цѣ^нда «нилІа», «нилІа» гей.
 О^нх йоццаллийолѣи йикъаъцас лѣана жо гей,
 оьлчалІо гьо^нсна нисаъцас оь^нкъонашна гей:
¹⁶ Журжагъна, къова ахъаъцас о^нхна,
 регъеллихъа боцѣаъцас ракъна,

гъулазу гъудо оьлчалІо нисаъцас цІона.
¹⁷ Абокъа лѣо^нвацаласна ийо йе^нлѣа
 йоваъцаласна гъаъйда авлахълила гъаъди йѣгъос,
 гьоллос хона къоргийалли йуь^нхъча!
¹⁸ Лѣана жо гей дил балѣгояб,
 оь^нкъонашна гей дил йикъаъцас:
¹⁹ гъасаъкъѣ богиццала цу^нгъалис гъинона,
 шедилѣкъѣ мекъецала бекелалис гъинона,
 ралѣадбакъа къодолакъѣ мекъецала гамалис
 гъинона,
 гъулазу къимако киббадой экъецала оъждис
 гъинона.
²⁰ КІаъйлІочала ахъхъас нийо аьмалди бахъца?
 Йесца, сикІо йа^нцолца, гъулазу до гьо^нсна чикейо
 аьмал богъна гаъѣалІо нисос гьолѣлѣо.
²¹ Лѣана жо гей маъче лахлІолцас,
 оь^нкъонашна гей гьолѣлѣохъа йежена
 йахъаъцас:
²² пачалѣилаъ о^нкъойо лагъна,
 о^нх йоццал эсал баъба-ца^н йи^нхъойо аьбдална,
²³ аьдамлѣъ нуькучІ йахъна ахъо йе^нкъейо
 аьдамна,
 гъинила бикалис маъче бохийо гъарабашна.
²⁴ ВагъалІо дунналликъа бишун итІинѣ,
 амма йилІа цІодорлѣи-а^нкъиллѣи йи^нхъовѣ
 оь^нкъона ругъчІаголѣи гей:
²⁵ гъу^нцѣ – гьоллѓл гей тоьбѣ жобо,
 амма азодо гъидел бета муьгъалІил бесал кен
 йокІолца гьолло;
²⁶ бизовѣкъа йѣхъцас а^нкъбона лѣаъкъейо агъло
 гаъѣа,
 амма шед-бачлѣъ гъидел къоьчІова йовагъца
 гьолло;
²⁷ мицакъа йѣхъцас муькъо-бох угъолцас хацІбо –
 ханлѣи йовал гьоллос укъона гаъѣа,
 амма рагълиъ мекъецалѣслѣийо михо йахъца
 гьоллос;
²⁸ кІемусѣна дѣхъа кад йовахна йѣхъца,
 амма гьоллѓл пачѣла хъалѣъна йѣхъца.
²⁹ Лѣана жо гей вагъалІо дунналликъа чІугъзи
 йѣхъна йе^нкъе-гугъцаса, оь^нкъонашна –
 гъинис гъеба кІетІо гаъгъийо:
³⁰ гъалбацІ къѣацІѓла жанаварлѣъ э^ндо къуватаб
 гей,
 гьоло гьо^нсна муьгъаттѣ буькъаъаш,
³¹ бета мамалина, рехъеллис букъо – билъовѣс
 тІигана,
 йукъа аскарлила гъазлис укъо – пачана.
³² Букъа аьмаллиъкъѣ дѣхъа гьо^нс аьнтлѣи йахъна
 зогъда,
 йана дѣхъа гъилла-макро йахъна зогъда,
 вагъалѣлѣо саъатбаъзу дибола сикІакъа кѓ гула.
³³ Къодос йагъойо гъи^н йикъеда – йе^нлѣ йахъца,
 мотІолиъ биза баъкъелда – гъе^н гѣс,
 симо бигъда – даъѣба-йаъже йахъца.

Лемуэл пачалил ийо йовагыйĀ насигъатла

- 31** Массаъ къавмалис пача Лемуэллил ийо йовагыйĀ насигъатла гей вагъаддѳл.
² Дул сийоле, дие оѳжо, до малъзи йовал? Сийоле малъзи йовал, диела о^нхас оѳжо? Сийоле малъзи йовал, дие гъари-доѳъа къабул бахъна, ахъийо оѳжо?
³ Дибо руьгъ-жан ийолĀла каъ нилĀкъа, пачĀ бувагъолцала ийолĀдна дибозу гъинода кыйачĀеллĀкъа.
⁴ Лемуэл, гъино пачĀл хулĀл кьухъийо жо гаѳъа, чĀаъана гаѳъкимлĀл хулĀл кьухъийо жо гаѳъа.
⁵ Цийабахна муьгъаттĀ гьоллол Къанон шоѳъча, къарилъилаѳ гаѳъгыйĀ халкъилал гьоллохъа битĀраб гьоькмона богъна бахъаѳас.
⁶ ЧĀаъа ми нилĀ угъоцала сукĀол, гъинона гитĀ йакĀо къарид йахъийа сукĀол.
⁷ Эчаннейа, гьолцо хулĀла мискинлъина шоѳъалъгъа, гъинкъа гаѳъгыйо къарилъина йакĀкъа йо^нкъечĀе гъихлъалъгъа.
⁸ Ми сикĀо йе^нгъела бикълабашал бийакъаѳцалĀс рахъ бохал, тоѳбĀ сукĀобĀс ихтиярла цĀуми йовагъал.
⁹ Ми сикĀо йе^нгъела битĀраб гьоькмо бовал, мискиллĀсна язихлъсна ихтиярла цĀуми йовагъал.

КĀетĀо аьмал гаѳъгыйо ахъо

- ¹⁰ Аьмал кĀетĀо гаѳъгыйо ахъо нĀсди йи^нхъос? Жавгъар-якъутлигъана къимат гаѳъгыйо йахъца гьоло.
¹¹ БетĀергъанна гьолълъоькъа йакĀо йо^нкъонна божча, гьолцол зарал-зиянна бахъаѳас.
¹² Гъинила оьвролаѳ гьолълъо бетĀергъаллил кĀетĀослъи йѳс, кешлъина йоваѳас.
¹³ Гьолълъо лъуна гьелĀакĀца, лъелълис кĀигъматна йѳс, букъа гъиралкъа тувабакĀца гьолълъо кѳда.
¹⁴ БазаргаллĀла гамалицой, цĀиходĀкъана йо^нкъоллис гьолълъо баѳба-цана.
¹⁵ ЙалĀохъаваддĀ йаѳгъиъна, билĀоълĀл гьолълъо кенна йѳс, гьулĀзу гъарабашлана богъдабагъувалца.
¹⁶ Мицахъа гичĀехъална йе^нкъена, гьолълъо гьоло мисона бохца. Йогъдана йи^нхъова окколалĀ венахина гулца.

¹⁷ Гьолълъо тицĀийона йилĀа къази йѳс, кѳдĀс къуватна гей.

¹⁸ Гъинила даран-базайĀал баркат гуллолъина гьолълъол йикъеш, – гьолълъос канлъи нише йалĀохъоваддĀна йедаѳас.

¹⁹ Лъу^н гьелĀакъала гьелĀагъой гьолълъос кѳда йу^нхо-йĀѳ^нхеѳас йĀхъца,

гьолълъола зокълĀгъой кĀисаѳас а^нкъна йахъца.

²⁰ Къедо гьолълъос мискиллĀл меццакийо бахъца, кѳ гьолълъос йазихлъл гуцĀолгъазу йахъца.

²¹ О^нз гугъдана, билĀоъла къова-хизаллис гьолълъоькъа ургъел мокъаѳас, – аѳшша гъечĀиш лъицĀона лъичĀена, къацĀцĀĀ бĀхълĀо.

²² Гьолълъо гъинилзу бекĀейа йовагъца, гьолълъос лъицĀона лъелълила гъечĀисна хириябли гъечĀисна йахъца.

²³ Шагъарбала кавлĀдой машгъур йахъна гей гьолълъола бетĀергъаллис цĀ^н, улкалила букъĀ гаѳъкимлĀгъой къѳе эчегъа ахъца гъули.

²⁴ Йи^нсал ийолĀс къодос лъицĀона гьолълъо йаѳ^нхъеш, базаргаллĀл тицĀийĀна йи^нйасос.

²⁵ Магъоѳ къуват-жанна гей гьолълъос, аѳдамлĀѳ э^ндо къадро-къиматна гей. Хисала водис ургъенна гаѳъа гьолълъол.

²⁶ А^нкъилаб йаѳжиллĀѳ сикĀона йе^нгъелаѳас, гьолълъола мицакъас гугъѳас а^нкъло-малъина гургъел-цĀоблис йовацĀийĀ йĀхъца.

²⁷ Гъинила билĀо-а^нхаѳ йахъцала жойлагъой муьгъалĀ йахъца гьолълъос гъаѳй, йогъдайчĀе йи^нхъойо баѳба-цана гьолълъо йу^нхъаѳаш.

²⁸ Къова гьоло баѳгъбаѳна веѳци йѳс, бетĀергъаллина гьолълъол эцокъалкъĀ реѳ-бакъ бѳс.

²⁹ «Лади кĀетĀо ахъо зукъойо вагъалĀо мицакъа, – гьолло къацĀцĀолагъа ми кĀетĀо гей!»

³⁰ Гъайбатлъи – божи гаѳъччо жо гей, берцинлъина къодос йе^нкъеш, амма бетĀергъаллихъа гъичĀеѳала ахъхъас цĀ^н нĀназу йи^нте йе^нкъеш.

³¹ Гъинил йе^нхеѳас жо гьолълъол йи^нхъал нуцĀос, шагъарлила кавлĀдой гьолълъола кĀетĀĀ ишлĀс хабарна мите мекъал нуцĀос.